

JÄRWA TEATAJA

Järwamaa häälekandja.

Toimetuse ja talituse Paides, Pikk 2, telef. 101, pk. 20. Talitus avatud igal päeval kella 9-st kuni kella 2-ni p.l. Abitalitus: Tapal, Esplanadi 2, telef. 78, pk. 33.

Ilmub kolm korda nädalas: igal esmaspäeval, kesknädalal ja reedel. Kausandeks alandatud hinnaga põllumajanduslik ajakiri „Eesti Talu“. Väljaandja: Üsaldusühing „Järva Kirjastus“. Tegev- ja vastutav toimetaja: Johannes Kaup.

„Järva Teataja“ tellimishinnad:
1 kuu Kr. 0,85 „Tõusv. Noor.“ „Eesti Talu“
3 kuud „1,90“ „2,20“ „2,15“
6 kuud „3,70“ „4,30“ „4,20“
12 kuud „7,40“ „8,20“ „7,90“
Tellimisi võetakse vastu alates iga kuu 1. või 15. kuupäevast.

Kuulutushinnad:
Esimesel leheküljel 10 s. ja teistel 12 s. veeru mm. Viimasel küljel 6 senti millimeeter kuulutusveerul. Kuulutusi ja käskkirju võetakse vastu kella 2-ni igal lehe ilmumise eelpäeval. Aadressi muutmine 25 senti.

Nr. 50.

Paides, kesknädalal 3. mail 1939. a.

14. aastakäik.

Tagatist ka Balti riikidele?

Nõukogude Vene ettepanekud inglise-Prantsuse tagatiste laiendamiseks.

ETA. London, 3. mail.

(Reuter.) Esmaspäevased lehtede juhtkirjad asetavad pearõhu Nõukogude Vene ettepanekule. Üldiselt arvatakse, et need ettepanekud sisaldavad:

- 1) tagatiste vahetamist Nõukogude Liidu, Inglismaa ja Prantsusmaa vahel;
- 2) Nõukogude Vene ühinemist Inglismaa ja Prantsusmaa poolt antud tagatistega Poolale ja Rumeeniale;
- 3) inglise-Prantsuse tagatiste laiendamist Leedule, Lätile ja Eestile ja
- 4) Nõukogude Liidu osavõttu tagatistest Hollandile, Belgiale ja Helveetiale.

ETA. London, 3. mail.

(DNB.) „Times“ teatab läbirääkimiste kohta Nõukogude Venega, et Nõukogude valitsuse arvates oleval vajalik organisatsioon Euroopa pakti võimalikult laialiselt. Briti valitsus kaalub praegu Litvinovi viimaseid ettepanekuid ning vahetavat arvamisi Prantsusmaaga. Ooda-

takse, et veel selle nädala jooksul saadakse Moskvasse vastus.

ETA. London, 3. mail.

(DNB.) „Daily Express“ teatab Genfi, et 15. mail toimuvad läbirääkimised Litvinovi, Bonnet ja Halifaxi vahel, mis peamiselt käsitlevad Nõukogude Liidu koostööd agressioonivastase frondiga.

Vene pooldab Balti riikide sõltumatust.

ETA. Moskva, 3. mail.

Havas.) Siin ei ole teada veel juhtnõudeid, mis Litvinov andis Maiskile. Ei ole teada läbirääkimiste arenemise kohta Poola ja Rumeenia vahel Nõukogude Vene suhtes. Nõukogude Liidu — Poola ja Nõukogude Liidu — Rumeenia suhteid näib iseloomustavat kõigepealt mingi unisus. Poola suursaadik Moskvas nägi Litvinovit kaks korda 21. aprillist saadik, s. o. tagasipöördumisest saadik Moskvasse. Ta ei ole näinud Litvinovit pärast Hitleri kōnet.

Mis puutub Balti riikidesse, siis näib, et seniajani Nõukogude Vene valitsus püüdnud sellega, et neld paluda jääda karmilt erapooletuks ja sõltumatuks. Nõukogude Vene lehed ei avalda kommentaare, mis puudutaksid välispoliitikat.

Klassiloterii tänaseid võite.

Täna algas Tallinnas riigi 8. klassiloterii 2. klassi loomine.

Toimetuse töö lõpuks selgusid järgmised tänaõed suuremad võidud: 1000 fr. — pileti nr. 15.351 roheline, 1000 fr. — pileti nr. 49.562 roheline, 1000 fr. — pileti nr. 50.513 roheline, 500 fr. — pileti nr. 40.150 punane, 500 fr. — pileti nr. 47.372 sinine.

Kokkinaki New Yorgis.



PROUA KOKKINAKI Moskvas lugemas ajalehest teateid oma mehe ookeanilennu kohta.

New York, 2. mail.

Vene ookeanilendur Kokkinaki, kellel äpardus vahemaandusena lend Moskvasse New Yorki, päästeti koos oma kaaslaselendur Gordienkoga saarelt, kuhu nad hädamaandumise tegid. 1. mail toodi nad Ühendriikide valitsuse poolt neile järele saadetud erilennukiga New Yorki. Kokkinaki vigastused on osutunud väikesemateks kui algul arvati. Veel 1. mai õhtul külastas ta eelmisel päeval avatud New Yorgi maailmanäitust.

Ungari riigimehed lahkusid Berliinist.

ETA. Berliin, 3. mail.

(DNB.) Ungari peaminister Teleki abikaasaga ja välisminister Csaky lahkusid teisipäeval Berliinist. Neid olid saatma ilmunud välisminister von Ribbentrop, Ungari suursaadik Berliinis ja teised.

Teleki ja Csaky külastäigu lõpul avaldati kommünikee, milles tähendatakse, et Ungari riigimeeste kõnelustel Hitleriga, von Ribbentropiga, Göringiga ja Hessiga on arutatud avalmeelselt kõiki aktuaalseid probleeme, mis puudutavad Saksamaad ja Ungarit. Seejuures on Euroopa seisukorra kaalumisel võidud konstateerida täielist vaadeühilust. Ka külastäigu raames korraldatud vastuvõttude on aidanud kaasa Saksa-Ungari sõpruse süvendamisele.

Jugoslaavia printsregent külastab Roomat.

ETA. Rooma. (Reuter.) Teatatakse, et Jugoslaavia printsregent Paul saabub ühes abikaasaga Itaalia kuningapaari külalistena Rooma 10. mail.

Roosevelt nõuab õhuväe ehitamiseks 185 miljonit.

(Reuter.) Roosevelt esitas kongressile ettepaneku lubada otseselt 185 440 000 dollarit õhuväe ehitusprogrammi teostamiseks ja 21 000 000 dollarit Panama garnisoni tugevdamiseks.

Varssavis ei müüda Saksa lehti.

(Havas.) Ajalehemüüjate sündikaat otsustas keelduda müümast Saksa perioodilisi ajalehti kunil normaalsele suhete uuesti jaluleseadmiseni Poola ja Saksamaa vahel.

Ühe kuuga 88.000 meest

on Inglismaal astunud sõjaväkke.

ETA. London, 3. mail.

(Reuter.) Möödunud nädalal astus territoriaalarmeele 46.614 nekruti. See-ga tõusis nekrutite arv aprillikuus umbes 84.000 ohvitseri ja sõdurini, millele lisaneb veel umbes 4000 meest, kes astusid õhu- ja rannakaitse üksustesse. Veel on vaja umbes 120.000 meest, et viia territoriaalarmeele nõutud tugevuse-ni.

Ulsteri peaminister Craigavon külastas teisipäeval peaminister Chamberlaini. Craigavon on Chamberlainile korranud Põhja-Iirimaa pakkumist anda impeeriumi valitsuse käsutusse kõik Põhja-Iirimaa ressursid. Ta on ühtlasi palunud end informeerida, missugusel viisil Ulster võiks paremini teenida oma emamaad.

Reuter teatab Pretoriast: Riigikaitse departemang avaldas teisipäeval teadaande, mille järele kõik mehed 17—60 aastani peavad end registreerima Lõuna-Aafrika rahvuslikus reservteenistuses. Sundusliku registri koostamine algab 8. mail.

ÜKS MILJON MEEST

võivad Ühendriigid kolme kuuga seada relvade alla.

ETA. Washington, 3. mail.

(Reuter.) Sõjaministeeriumi kõrgem ametnik kolonel Burns andis Ühendriikide kaubanduskojas seletusi uue mobilisatsioonikava kohta, mille järele Ühendriikidel oleks juba kolme kuu jooksul pärast sõja puhkemist relvade all üks miljon meest. Esialgseks võitlusjõuks oleks 400.000 meest 6000 lennukiga.

Burns lisas, et umbes 10.000 tööstust on juba nõustunud tootmistabelitega, mis neile esitati ja milledest selgub, mida neilt oodatakse sõja korral. Üheks suureks küsimuseks sõja korral on kahtlemata hindade kontroll ühes kõigega, mis sellest järgneb. nagu palgad, töötasud, materjalide hinnad, kasusaamised. Meie ei või täielikult kaotada kasusaamist, kuid meie ei või lubada ka põhjendamatult kõrgeid hindu ja kasusid, sest see ruineeriks rahva moraali.

Maavärisemisel 100 ohvrit.

ETA. Tokio, 3. mail.

(DNB.) Täiendavalt teatatakse eilse maavärisemise kohta, et Akita provintsis vabur maa alla üks küla 70 majaga. Senistel teadetel on 100 isikut surma või vigastada saanud ja üle 1000 maja hävitatud.

30 Hispaania kodusõjas olnud eestlast

soovivad riigi kulul sõita kodumaale.

Eesti saatkonna poole Pariisis on pöördunud kolmkümmend Hispaania kodusõjast osavõtnud eestlast kodumaale tagasi pöördumiseks. Meestel puudub Eestisse sõitmiseks raha ja sellepärast soovitakse tagasisõiduks riiklikku abi. Pariisi saatkonna ettekannete peale on Välisministeerium meeste koju sõidutamiseks määranud vajalise krediidid. Sõiduraha, mis ühe isiku kohta on umbes 120 krooni, antakse laenuuna võlakohustuse vastu. Eestisse jõudmisel tuleb meestel laen pikkamööda tasuda. Kellele võimaldatakse tagasisõit riigi kaasahil, see jääb sellekohaste määruste ning ettekirjutuste alusel Pariisi saatkonna otsustada.

Hispaania kodusõjast osavõtnud vabatahtlikud, kes sõja lõppedes siirdusid Prantsusmaale, asuvad Lõuna-Prantsusmaal koon-duslaagris. Esimeste vabatahtlike tagasi-jõudmist võib oodata juba lähemal ajal.

Saksa sõjalaevad lahkusid Vahemerest.

ETA. Gibraltar, 3. mail.

(Reuter.) Saksa sõjalaevad, mis saabusid Vahemerre möödunud nädalal, sõitsid teisipäeval pärast lõunat Gibraltarist väinast läbi lääne suunas.

Hiljuti püstitatud barrikaadid La Linea maanteel kõrvaldati teisipäeva hommikul sõjaväevõimude poolt.

Sünnib rohkesti kaksikuid.

Linna keskhälgla sünnitusosakonnas, kus näeb esmakordselt päevavalgust suurem osa pealinna vastsündinutest, märgitakse viimasel ajal erakordset kaksiksündide arvu roh-kust. Sageli korduvad juhtumid, kus hälgas viibib korraga 3—4 paari kaksikuid.

SEAKASVATAJAD!

Käesolevaga teatame, et alates 2. maist s. a. ostavad meie ühingu eksporttapamajad elussigu ekspordiks ainult alates 110 kg eluskaaluga, mida palume lahkelt silmas pidada.

ÜH. „EESTI LIHAEKSPORT“.

PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE HINNAD

Põllumajandussaaduste väljavedu kasvab jõudsalt.

Põllumajandussaaduste noteeringuid.

Peekonsigade uued noteeringuhinnad on kehtivad 1.—7. maini. Sead tapakaaluga 60—72 kg — 1. sort 94 s, 2. sort 89 s, 3. sort 83 s kg; sead tapakaaluga 55,5—59 kg ja 72,5—75 kg — 1. sort 89 s, 2. sort 85 s ja 3. sort 79 s kg; sead tapakaaluga 75,5—80 kg — 1. sort 85 s, 2. sort 81 s ja 78 s kg.

Elussigade hindadeks noteeriti: 110—120 kg rasked — 61 s, 121—160 kg rasked — 67 s, üle 160 kg rasked — 61 s eluskaalu kg.

Eksportmunade hinnaks noteeriti 70 s kg ja siseturu munade hinnaks 60 s kg, franko kogumispunkt. Tendents muniturul vaikselt.

Lina hindadeks noteeriti sentides ühe kilo eest, franko kogumispunkt, riiklike standardsortide alusel:

Võru-Petseri	Mujal Eestis
R	133
HD	124
D	115
OD	106
LOD	97
H	88

Takud: 1. sort 86 s, 2. sort 76 s, 3. sort 66 s; ehitustakk 15—20 s kg. Tendents linnaturul vaikselt.

Aiasaaduste hinnad. Eksportkõlblikud sigurid — 17,5 s kg, franko kokkustupunkt; eksportkõlblikud sibulad, franko kokkustupunkt — 17 s kg; konservitud kurgid, 5-kg nõu, franko Tallinn — 2 kr 65 s — 2 kr. 70 s nõu. Tendents aiasaaduste turul on püsiv.

Eksportvõi hinnaks noteeriti esmaspäeval 153 senti kg, franko saatejaam, ja seda või eest, mis on kokku tulnud 24.—30. aprillini. Talupidajatele on või eest riikliku juuremaksu arvel kindlustatud 190 s. kg. Tendents võiturul vaikselt.

Toorkasellin noteeriti: 1. sort 13 s. kg, 2. sort 11 s. kg, franko piimatallus. Tendents vaikselt.

Kartuli hinnad. Söögikartul: raudteejaamades — 3 kr. 20 s kuni 3 kr. 40 s kvin-taal, Viru rannas 350 kr. kv., Lääne rannas — 3 kr. kv. Tööstuskartul: tärkli-sevabrikutes 13—15 s. tärkli-se. Seem-nekartul: 3 kr. 30 s kuni 4 kr. 50 s kvin-taal. Tendents kartuliturul on püsiv.

Loomade ja liha hinnad

Põllutöökoja alalistel elusloomade- ja lihaturul.

Tallinna alalistel tapaloomade- ja liha-turul veiste pakkumine ühe keskmise. Nõud-mine nõrk, millest tingituna on hinnad tub-listi nõrgenenud. Nii maksid:

Paremad suuremad pullid 60 s. ja väikse-mad pullid 56—58 s. tapakaalu kilo. Elus-kaalu järele 26—30 s. kilo.

Mullikad keskmises rammususes maksid 56—59 s. kilo.

Nuumatud lehmad 63—65 s., rammusad 57—62 s., keskmised 52—55 s. ja lahjad 46—49 s. tapakaalu kilo. Eluskaalu järele maksid keskmised lehmad 24 s. ja rammusad 30 s. piires kilo.

Vasikate pakkumine keskmine. Nõudmine eelolevate pühade puhul pisut parem. Tape-tud vasikad maksid 38—60 s. kilo. Elus-kaalu järele 26—42 s. kilo.

Lammaste hinnad püsisid endisel tase-mel nii siseturu kui ka eksportkaubal. Sise-turul maksti tapetud lambast ilma nahata 50—60 s. ja eksportlambaliha maksavad

eksporttapamajad 110—115 s. kilo. Elus-kaalu alusel eksportlambast franko saate-jaam 46—49 s. kilo.

Sigade pakkumine ühe keskmise. Nõud-mine samuti ühe keskmise. Tapetud sead ühes pea-jalgadega maksid 73—78 s. kilo.

Hinnad Tallinna turul.

Reffnädalal, 8. mail.

Turul kehtivate elusloomade hinnad, ka-lu on püsinud vähem kui eelmisel päeval, kuid väljavalit on siiski suur hulk. Märste aiawilja hulk suureneb, hinnad näitavad pi-sut alanemist. Maarahva mantritel on tana-mune, püstitöid, foolatut seeni, jahu, tangu, kartuleid.

Vihahinnad väikemüügi: Sealiha 80—110 f., seapadja 60—70 f., seapraad 90—100 f., seapraad 100—110 f., ploomiraj 100 f., foolatut sealiha 90—100 f., julatatud searaj 130—140 f., fuitu- ja teedufint 165—240 fenti filo, veiseliha 45—100 f., maffaliha 40—100 f., lambaliha 70—90 fenti filo.

Tapetud linnud: Kanad 120—140 f., kalku-nid 200—250 fenti filo, pardid 200—350 f. ff., kanad 100—250 f. ff., tedred 225—250 f. tiif furvitad 150—160 f. tiif.

Kanamunad 8—12 fenti paar. Piimaajad: Püstitöid 165—185 f., meie-retu 200—215 f., kohupiim 35—45 f., hapu-foor 110—120 f., juustud fordi järgi 80—170 fenti filo.

Mei 180—190 fenti kilo.

Teravilja laadused: Ruffijahu 21—22 f., odrajahu 30—35 f., jepitajahu 30—32 f., nisu-piitajahu 25—42 f., manna 43—45 f., odratangu 28—35 f., kruunid 32—45 f., linnud 30—31 fenti kilo.

Kaumvilja: Herned 30—45 f., läätsed 35—44 f., od 35—40 fenti kilo.

Juur- ja aiavilja: Kartulid 75—80 fenti mõdt 20 ltr. 7—8 fenti kilo, peapaps 45—55 f., hapupaps 25—35 f., kaalikad 12—15 f., peedid 15—20 f., teedufint peedid 20—25 f., porgandid 20—25 f., fibulad 20—25 f., fõrvitid 20—25 f., rõigas (multijuur) 40—50 f., mäe-rõigas 150—200 fenti kilo, hapud furgid 3—7 fenti tiif.

Märste aiavilja: Märsked furgid 30—40 f. tiif, salat 120—125 f., spinat 130—150 f., ra-barber 130—140 f., turgid 300—350 f., hapu-õhikad 180—200 f., reibid 8—13 f., muru-lauk 4—5 f., tiifid 3—4 fenti tiif, märsked fibulad 4—5 fenti tiif.

Märsked kalad: Räimed 12—13 f., tilud 28—30 f., tursad 8—13 f., tiifad 25—30 f., lutsud 35—45 f., tindi 18—20 f., lammekad 40—45 f., minnab 30—40 f., linasid 40—45 f., torgid 50—55 f., tinnad 35—40 f., järjed 12—15 f., ahvenad 30—45 f., haugid 30—45 f., lohjad 100—130 f., tilad 80—110 f., angerjad 150—250 f., lõhed 160—400 fenti kilo.

Soolatud kalad: Soolatud fil 90—100 f., räimed 25—35 f., tilud 75—90 f., heeringad 45—110 fenti kilo.

Suufetad kalad: Räimed 5—8 f., tilud 4—7 fenti tiif, tilud 30—35 fenti paar, ahvenad 90—100 f., latid 100—110 f., hau-gid 100—110 f., minnab 100—120 f., tursad 25—30 f., lestad 130—150 f., tilad 150—250 f., angerjad 3—4 kr., lõhed 5—12 krooni kilo.

Seened: Mitmevärsed foolatut seened fordi järgi 35—180 fenti kilo.

Puuvilja ja marjad: Dunad 60—110 f., jõe-milad 30—35 fenti kilo, apelsinid 10—22 f. ff., fibrimid 6—9 fenti tiif.

Antumatud puuvilja: Kompott 200—240 f., dunad 180—250 f., ploomid 180—220 f., rosti-nad 140—160 fenti kilo.

Peekoni väljavedu tõusnud 50 protsenti — Nelja kuu võeksport näitab ligi 10-protsendilist suurenemist. — Tänavu eksporditud 6,2 milj. muna läinud aasta 2,6 vastu.

Põllumajandussaaduste väljaveo kokkuvõtteid 1. jaanuarist 1. maini näitavad, et tähtsamate eksportainete väljavedu on aasta esimese nelja kuu jook-sul tunduvalt tõusnud. Kanamunade väljavedu on paisunud möödunud aastaga võrreldes ligi kolmekordseks, kuna eksportvõi toodang näitab stabiilset tõusu ligi 10 protsendi suuruses. Üle 40 protsendi on suurenenud juustu väljavedu ja vähemal määral ka piimapulbri eksport.

Õige tubliste on kasvanud arvud lihasaaduste ekspordi alal. Peekoni väl-javedu näitab tänavu tõusu ligi 50 protsenti, kusjuures sigade kokkutulek ta-pamajadesse on kasvanud 53.000-lt 75.000-le.

Eksportvõi väljavedu käesoleva aasta esimese nelja kuu kestel näitab ligi 10-protsendilist tõusu, võrreldes eelmise aasta sama ajaga. Arvuliselt tõusis võeksport 1. jaanuarist kuni 1. maini 68.450 tonnile 1938. a. sama aja 62.655 tonni vastu. Suurenemine väljaveos seega 5795 tünni. Aprillikuus veeti võid välja 19.799 tünni, millistest arvust läks Saksasse 6765 tünni, Põhja-Inglismaale 2992 tünni, mujale Inglismaale 6941 tünni, Kree-kasse 97 tünni ja muud müügid 3 tünni. Läl-nud aasta aprillis ulatas või väljavedu 18.191 tünni.

Eksportvõitoodangu tõusu kohta seleta-takse asjaomastest ringkondadest, et siin on tegemist toodangu normaalse juurekasvuga, kuid osalt mõjustab seda ka tänavune leh-made varajasem lüpsmahakkamine. Viimaste nädalate võeksportidist on suunatud ligi 80 protsenti Inglisse, kuna Saksasse läks kõigest 20 prots. ümber.

Juustu eksporditud tänavu 109 tonni.

Juustuväljavedu tõusis 1. jaanuarist kuni 1. maini 109 tonnile eelmise aasta sama aja 76 tonni vastu. Väljaveo tõus seega 42 prot-senti. Juustueksporti suurendamisele on mõ-junud kaasa tänavune suurem kontingent Saksas samuti nite väljaveo tõusmine.

Tõus piimapulbri väljaveos.

Piimapulbri väljaveos oli püstitatud aprilli-kuus väikest tagasimekut 3 prots. suuruses. Kuu väljavedu tõusis 9350 kilole eelmise aasta sama aprillikuul 9650 kilo vastu. Aasta esi-mese nelja kuu kokkuvõtte näitab piimapulbri ekspordis ligi 17-prots. suurenemist. Tänavu veeti nelja kuu kestel piimapulbri välja 30.150 kilo eelmise aasta sama aja 25.800 kilo vastu.

Kondenspiima väljaveos on märgata tänavu õige suurt tagasimekut. Aprillis oli väljavedu 632 kilo eelmise aasta sama kuu 16.328 kilo vastu. Ligi 50-protsendilist taga-simekut näitab ka nelja kuu väljavedu, olles käesoleval aastal 35.819 kilo 1938. a. sama aja 66.758 kilo vastu.

Tänavu eksporditakse 50 milj. kanamuna.

Kanamunade väljaveos latkus pi-dev tõus ka aprillis. Kuu lootsul eksporditi

EM-võistluste paremusjärjestus:

Kärbeskaal:

- Meister K. Kilssell, Soome, 4 mp.
- K. Pettersen, Rootsi, 6 mp.
- Ivar Stokke, Norra, 6 mp.

Sulgkaal:

- Meister K. Pihljamäki, Soome, 2 mp.
- L. Schweickert, Saksa, 5 mp.
- F. Toth, Ungari, 6 mp.

Kergekaal:

- Meister G. Andersson, Rootsi, 3 mp.
- J. Dogu, Türgi, 4 mp.
- L. Koskela, Soome, 5 mp.

Kergekeskaal:

- Meister F. Schäfer, Saksa, 3 mp.
- E. Puusepp, Eesti, 3 mp.
- E. Virtanen, Soome, 5 mp.

Keskkaal:

- Meister J. Johansson, Rootsi, 4 mp.
- L. Schweickert, Saksa, 5 mp.
- A. Pikkusaari, Soome, 6 mp.

Poolraskekaal:

- Meister O. Akerlindh, Rootsi, 1 mp.
- M. Cakmak, Türgi, 4 mp.
- A. Neo, Eesti, 5 mp.

Raskekaal:

- Meister J. Kotkas, Eesti, 4 mp.
- J. Nymman, Rootsi, 5 mp.
- G. Bobis, Ungari, 6 mp.

Punkte saavutasid Rootsi 13, Soome 9, Saksa 7, Eesti 6, Türgi 4, Ungari 2 ja Nor-ra 1.

Raadio saatekava

Nellapäeval, 4. mail.

7.00 Äratismäng. Võimlemine. 7.20 Õige aeg. Ilmateade. Päevauudised. 7.30 Hom-mikukontsert (helip.). 8.15 Hommikupaevus — õp. B. Ederma (Jaani kirikust). 8.35 Pe-renaiste. 8.40 Turuteated.

13.00—13.30 Kooliraadio. Die Zaubergai-ge. (Võluviil). Ainetel kuuldemänguks sead-nud Valter Blachetta. Esinevad Tallinna sak-sa koolide õpilased. Näiteühid: Hugo Schwartz ja Bruno Hamann. 17.50 Teated ja reklaam. 18.00 Türi: Inglise keel edasijõud-

6,2 milj. muna eelmise aasta aprilli 2,6 milj. muna vastu. Aasta algusest kuni 1. maini on tänavu koguarvult eksporditud 10,8 milj. mu-na, kuna eelmise aasta samade kuude välja-vedu oli 3,5 milj. muna. Seega on kanamu-nade eksport käesoleva aasta aprillis ja sa-muti ka aasta esimese nelja kuu jooksul kas-vanud ligi kolmekordseks, võrreldes eelmise aasta väljaveoga.

Viimase kuu väljavedu jagunes üksikute maade vahel järgmiselt: Inglismaale 2,2 milj. Saksamaale 3,6 milj. ja Šveitsi 0,4 milj. mu-na. Järgmistel kuudel tahab Eesti Munaeks-port väljaveo jagunemise alal panna suuremat rõhku Inglise turule, tõmmates müüke Saksa turult tagasi, nii et meie kanamunade eksport suunduks võrsetes osades Inglismaale ja Saksamaale.

Olukord väliturgudel praegu on rahul-dav. Nõudmine munade järele on suurem kui meie seda praegu suudame rahuldada.

Kuna kanapidamise taseme tõusu tõttu ka eelolevatel kuudel on ette näha munade eks-pordi suurenemist, siis loodab Eesti Munaeks-port tänavu ekspordida vähemalt 50 miljonit kanamuna eelmise aasta 40,80 milj. vastu.

Tapamajadesse toodud sigade arv tõusis 22.000 sea võrra.

Lihasaaduste väljaveo alal on käesoleva aasta esimesed neli kuud kõigiti edukad. 1. jaanuarist kuni 1. maini tuli tapamajadesse sgu kokku ümmarguselt 75.000, ületades 22.000 sea ehk 40 protsendi võrra läinud aas-ta sama aja. Kui 1938. a. esimese nelja kuu jooksul saadi peekoni ja elussigade ekspordist 3,8 miljonit krooni, siis tõusis see summa tä-navu sama aja kohta 5,8 miljonit krooni, üle-tades eelmise aasta 2 miljoni krooni võrra. Tunduvalt suurenenud on selle kõrval ka lam-baliha ja toornahkade eksport.

Peekoniekspordist kuni 1. maini näitab mul-tusega võrreldes ligi 50-protsendilist tõusu. Kulgi peekonihinnad on väliturgudel tänavu madalamad mullustest, saadi seakasvatataile maksta tänavu peekonsigade eest paremat hinda, millega saadi tõsta ekspordikogust.

nutele — Ronald Seth. Tallinn ja Tartu: Prantsuse muusika (hpl.). 18.30 „Kevad, ke-vad!“ Elli Dahlbergi kuuldelugu (lastele). 19.00 ¼-tundi ¼-taktis (hpl.). 19.45 Majan-duslik ringvaade — toimetaja Leo Grand-berg. 20.00 Malepartii RR-raadiokuulajad (XXD). Suurmeister Paul Keres (Tartust). 20.10 Väike laulukontsert. Ralf Kolmpere (te-nor) ja Jaan Pilvet (bariton). 20.40 Päeva-uudised ja sporditeated. 21.00 Õige aeg. Teated. 21.10 Viis minutit tervisele — dr. med. M. Kask (Tartust). 21.15 „Jõuetud käed“, — Irma Koskimela kuuldemäng. 22.00 Vene helitöid. RR orkester. juh. P. Nizula. 22.50 Õige aeg. Päevauudised ja sporditea-ted.

Reedel, 5. mail.

7.00 Äratismäng. Võimlemine. 7.20 Õige aeg. Ilmateade. Päevauudised. 7.30 Hom-mikukontsert (helip.). 8.15 Hommikupaevus — õp. G. Klaus (Jaani kirikust). 8.35 Tal-linn ja Türi: Turuteated.

17.50 Teated ja reklaam. 18.00 Türi: Soo-me keel — mag. Johannes Aavik. Tallinn ja Tartu: Adalbert Lutteri orkester mängib (hpl.). 18.30 Paralepa lapsed kevadel (mu-dilastele). 19.00 Corso-trio mängib. 19.40 Eesti keel — Richard Kress. 20.00 Sisepo-litiline ringvaade — Ilmar Raudma. 20.15 Lucerzia Bori laulab valsilaule (hpl.). 20.30 Õngesportlastele. 20.40 Päevauudised ja sporditeated. 21.00 Õige aeg. Teated. 21.10 Kandilegusid. Ustus Toomendi. 21.25 Türi: Põllutöökoja maanoorte-sekretär R. Paglant: Maanoored õppelaagrisse! 21.40 Türi: Põl-lumajanduslik päevaküsimus. 21.25 Tallinn ja Tartu: Heliilmimuusika kinorelil (hpl.). 21.50 Pisipalu kolmel klaveril (hpl.). 22.05 Läti kontsert RR orkester. juh. läti külalisdir-igent Olgers Bistevis. 22.50 Õige aeg. Päevauudised ja sporditeated.

Ristiku- ja nisuorased kadunud

Raag paljud jõhvii ümbruskonnas talu-pidajad furdavad, et möödunud vahelduva ilmastifuga talu ja jõhvii fõredad fiitmad hävitunud ristiku- ja nisuorased täiesti. nii et need täies ümber fiinda. Ka ruffi-orale talvitamijele on heis ilmastif talvel mõitunud fahjufamalt. fiid hea fiifiia ja fiubifafpreefi peatufatifeana fiodefiofi fiellefi fiifi fiia fianda. Rõfiofi on fiifu fiiffiuf fiartufiufiufades fiartufiuf, fiifiufades nii fiim-neteife firoomidesfe ufatuufis fiifiufiuf.

Kasulik teateid põllumehele.

Laatu peetakse 10. mail s. a.: Põltsa-maal; Rõngus; Vana-Roosa vallamaja juures; Kuivajõe vallamaja juures; Veriora raudtee-jaama juures. 11. mail s. a.: Vana-Kuusa-tes, Reola mõisas; Misso asunduses. 12. mail s. a.: Võrus; Oisu jaama juures, Kaarli vallas; Kudina vallas, Maarja-Magda-leena alevikus; Jõeletme k. juures.

Ühing „Eesti Lihaekspord“ teatab, et elussigade vastuvõtmise Saaremaal „Eesti Lihaekspord“ Tallinna eksporttapamajadele on veoautodel alates 1. maist s. a.

Igal pühapäeval: Astel — kell 6 homm., Kaarmal — kell 6.30 h., Uduveres — kell 6.45 homm., Saue-Putlas — kell 7 homm., Haes-kaas — kell 7.30 homm., Karjas (Koduma-janduskooli juures) kell 8.00 h., Räägis — kell 8.45 h., Koiklas — kell 9.00 h., Ratlas — kell 9.30 h., Tagaveres — kell 10 h., Saik-las — kell 11 e. l.

Igal esmaspäeval: Lõopõllul kell 6 h., Torgus kell 6.30 h., Mäebel kell 7 h., Hindul kell 7.30 h., Ansekülas kell 8 h., Salmel kell 8.30 h., Järvel kell 9 h., Nasval kell 9.30 h., Tornimäel kell 14, Levalas kell 14.30, Tu-mala mäel kell 15.00, Orissaares kell 15.30, Piirimetsal kell 16.15, Liival kell 17.00, Hei-lamaal kell 17.15.

Igal teisipäeval: Kuressaares kell 7 h., Reos kell 8 h., Masas kell 8.30 h., Kangru-selja külas kell 8.45 h., Uue-Lõvel kell 9.00 homm., Kallamäel kell 9.10 h., Tõnija tee pöörul kell 9.30 h., Kahtlas kell 10 homm., Kukul kell 10.30 h., Põidel (meierei juures) kell 11 e. l.

Igal kesknädalal: Tiirimetsas kell 6 h., Koimlas kell 6.30 h., Lümandas kell 7 h., Liival kell 7.30 h., Kihelkonnas kell 8 h., Kärlal kell 8.30 h., Paadlas kell 9 h., Vai-veres kell 10 h., Ilplas kell 10.15, Pihltas kell 10.30 e. l., Püha-Kõnnus kell 10.45 e. l.

Iga kuu 2-sel ja 4-dal esmaspäeval: Ansil kell 6 homm., Sauveres kell 6.30 h., Mustja-las kell 7 h., Võmmas kell 7.30 h., Asukas kell 8 h., Metskülas kell 8.30 h., Laugus kell

8.45 h., Parasmetsas kell 9.00 h., Leisis kell 9.15 h., Võlupes kell 9.45 h., Randkülas kell 10.15 e. l., Taalikul kell 11 e. l., Maasis kell 11.30 e. l.

Sigadele palutakse kaasa anda kartuleid. Veokulud tasutakse Tallinnast. — Sadamas sigade vastuvõtmist nüüdsest peale enam ei ole.

Saaremaa parkettitööstus ostab saetud tamme-parkettliite erimõõtudes. Täpsed mõõdud enne saagimist järele kuu-lata parkettitööstuse kontorst, Kuressaares, Püha mnt. nr. 27.

Viljandi Eesti põllumeeste seltsi kaubandusosakond Viljandis, Tallinna tän. 3, ostab kõnnemid kõrgema päevahinnaga.

Paide kaubatarvitajate ühisus „Iva“ korraldab elussigade vastuvõtu ja omal au-tol edasisaatmist „Eesti Lihaekspordile“ Tal-linna. Vastuvõtmise toimub järgmiselt: Igal teisipäeval kell 6.30 Paides „Iva“ hoovis, kell 7 Mäo-Mäeküla piimaühingu juures. Igal kesknädalal kell 6.30 Väätsa piimaühingu juures Väätsal, kell 7 — Mäo raudteepea-tuse kohal, kell 7.20 — Murja talu kohal, kell 7.35 Pikaküla teeristil, kell 7.40 — Anna ki-riku juures, kell 7.50 — „Iva“ harukaupluse juures Ojakülas ja kell 8 — Mustla koore-jaama juures.

Nisu, rukist ja muud vilja ostab Hans Peipsi jahutööstus Viljandis, Kõstri tän. 6.

O.-ü. „Viru“

tärglisevabrikud Rakveres, Kadrinas ja Jõh-vis alustasid kartuli vastuvõtmist.

Tartu vallavalitsus teatab, et Väägvere koolimaja välisvärvimise ja õueaja tegemise tööde väljaandmine on reedel, 5. mail 1939. a. kell 14 vallamajas. Töövõtte tagatiseks tuleb maahitööde ette-võtjal kr. 25.— ja aiatöö ettevõtjal kr. 10.— valla kassasse maksta. Töötingimuste üle lä-hemaid teateid saab vallavalitsuselt igal töö-päeval.

Saksa püüab isoleerida Poolat

Leedu majandust püütakse siduda Saksa majandusega.

ETA. Berliin, 2. mail.
(Havas.) Pidustuste tagajärjel, mis järgnenud Saksamaal peagu vahetpidamata Hitleri sünnipäevast saadik, jätkub Saksamaa diplomaatlik tegevus. See püüab praegu Poola isoleerimist põhjast ja lõunast.

Ungari riigimeeste külaskäik Berliinis näib andvat esikoha Slovakkia probleemile. Miski ei kinnita kuuldusi, millele järele Saksamaa tahvat pakkuda Ungarile Slovakkia, et seda tõmmata Saksamaa kõrvale rahu ja sõja ajal, eriti Poola vastu. Ungari riigimeeste lähikonnast kinnitatakse ainult, et Slovakkia probleemi on arutatud. Oma kõnes Hitler kinnitas, et ta on valmis loobuma igasugusest Saksa ülemvõimust Slovakkias, lastes tagada selle riigi iseseisvust ühiselt Ungari

ja Poola poolt. Neist ettepanekuist, mis on tagasi lükatud Poola poolt, järgneb, et Ungari üksi peaks kasu saama Saksa ülemvõimu loobumisest Slovakkias.

Saksa diplomaatlik tegevus põhjas on suunatud Leedule Saksa-Leedu kaubanduslike läbirääkimiste puhul. Väike Balti riik, kes lõikas end spontaanselt ära Memelist, näeb endale Hitleri kõnes olevat pühendatud väljapaistva koha ja majanduslikud läbirääkimised, mis praegu on käimas Berliinis, püüavad lahutamatu siduda tema majandust Saksamaa majandusega.

Üldiselt kõik Saksamaa diplomaatlikud demaršid on praegu suunatud Poola küsimusele, mis oleks pidanud olema maha maetud kümneks aastaks Hitleri Pilsudski 1934. a. kokkuleppega.

Leedu vägede ülemjuhataja Poolasse.

Poola ja Leedu süvendavad rutuga oma koostööd.

ETA. Kaunas, 2. mail.
(Reuter.) Leedu sõjavägede juhataja kindral Raštikis sõidab marssal Smigly-Rydzis kutsel Varssavi. Leedu poliitilises ringkonnas antakse sellele külaskäigule suurt tähtsust, sest see oleks esimene ametlik sõjaväeline kontakt Leedu ja Poola vahel. Kindral Raštikis alustab teekonda Varssavi 8. mail.

Eelseisvad Leedu-Poola läbirääkimised, kus mõlemat riiki esindavad nende sõjavägede juhid, tähendavad koostöö kiiret süvenemist nende kahe riigi vahel, kes veel aasta tagasi olid vaenujalal. Pealegi tähendavad need läbirääkimised Poola kontaktiastumiste viimist veelgi laiemale alusele.

Poola vastab Saksamaale.

Seimi koosolekul reedel on oodata välisminister Beck'ilt ettepanekuid Danzigi statuudi muutmiseks.

ETA. Warszawa, 3. mail.
(Havas.) Parlament tuleb kokku reede hommikul. Parlamendi ringkonnas oletatakse üldiselt, et välisminister Beck annab sel istungil deklaratsiooni. Autoriteetide ringkondade arvates ta teeb enam-vähem konkreetseid ettepanekuid Danzigi juriidilise statuudi uuendamisest, mis asendaks Rahvasteliidu ülemkomissariaadi institutsiooni, mille tagajärel on otsustatud arvatavasti kolmekomitee — Prantsusmaa, Suurbritannia ja Rootsi — poolt Rahvasteliidu istungi ajal 15. mail. Warszavi poliitilised ringkonnad arvavad, et Poola peafomisjarile Danzigis antakse üle Rahvasteliidu ülemkomissari teatawast ülesandest, wälja arwatud wahetõhustiku ülesanne Poola ja Danzigi wahel. Üleantawaiselt ülesannetesse kuulub ka veto õigus senati otsuste üle ja Poola poliitilise kaitsemise õigus, et rahutuste ferral säilitada korda. Teise warijoni järele

Beck wastab Hitleri argumentidele, mis puudutawad mittekallaletungipakti oletatavat purustamist Poola poolt ja lüftab täiesti tagasi Saksa nõudmist Danzigi tagasiandmise asjus Saksamaale ja autotee ehitamise asjus. Becki ettepanekud on üldiselt uute läbirääkimiste aluseks. Selle istungi esimeheks päewakorrapunkti on seaduseelnõu arutamine, mis annab wabariigi presidendile täied wolitused kuni parlamendi korralise istungijärgu awamiseni.

Raha piimast.

ETA. Rooma, 28. apr.
(DNB.) Itaalia rahapada on lõõnud miljoni liiri väärtuses peenraha, peamiselt uuest autarkilisest metallist akmonitallist, mis on tehtud piimast.

Saksamaa on huvitatud Balti riikide iseseisvusest. Hitleri kõne kokkuvõte.

Saksa riigijuht Adolf Hitler esines reedel keskpäeval Berliini kokku kut-
situd Saksa riigipäeva ees suure poliitilise kõnega, milles ta tegi teatavaks kaks olulist tähtsusega otsust.

Nimelt ütles Saksamaa üles laevastikukokkuleppe Inglismaaga,

millega oli kindlaks määratud Inglise ja Saksa laevastikkude vaheline suhe. Hitler väitis, et Inglismaa poolt olevat kõrvaldatud kokkuleppe eeltingimus sellega, et Inglismaa nii ajakirjanduses kui ka ametlikult esindavat seisukohta, et tulevat astuda igasugusel tingimusil Saksamaa vastu; seda kinnitavat Inglismaa ka oma sissepiiramise poliitikaga. Hitler ise ütles, et ta sellele vaatamata omab tahet ja veendumust, et Inglismaa ja Saksamaa vahetõhustiku saavat korraldada ilma sõjata.

Teiseks ütles Hitler Saksamaa nimel üles mittekallaletungilepingu Poolaga,

mis 1934. aastal sõlmiti Hitleri ja kadunud marssal Pilsudski kokkuleppe tule-

musena. Hitler põhjendas seda sammu asjaoluga, et Poola on laiendanud pärast kokkuleppe kehtimahakkamist oma kohustusi (mõeldud on hiljuti tagatislepe Inglismaaga), mis olevat vastolus Saksa-Poola mittekallaletungipakti seletusega. Ka olevat Poola tagasi lükanud Saksa kindlakujulised ettepanekud

Saksa-Poola vahetõhustiku lõplikuks korraldamiseks ning Danzigi ja koridori küsimuste lahendamiseks. Need ettepanekud Saksamaa oli esitanud kahes punktis, lubades nende vastuvõtmise korral garanteerida Poola piire ning pakkudes mittekallaletungi lepet 25 aastaks.

Balti riikide kohta

tähendas Hitler oma kõnes: „Saksamaa näeb Balti riikides tähtsaid kaubanduspartnereid. Meie oleme sel põhjusel huvitatud, et nad elaksid iseenäe ja sõltumatult korraldatud rahvuslikku elu. Mina olen seepärast õnnelik, et meie oleme Leeduga suutnud korraldada selle tüli-punkti, mis asus meie maade vahel.“

Masin aitab põllumeest!

Ühenduses töökäte vähesuse ja põllutöölise palkade tõusuga põllumajanduses, on põllumeeste keskel praegu elavaks päevaküsimuseks põllutööriistade ja -masinate soetamine.

Pöördusime selles küsimuses ETK põllutööriistade müügiala juhataja agr. H. Puuraidi poole, kes seletas meile järgmist:

Kuigi vajaliku masina soetamine nõuab kapitali ja kulu jooksvaks korrashoiuks, amortisatsiooniks ja kapitali protsentideks, siis suurenev tööjõudlus töötaja kohta ja paranenud tööheadus peab katma masina soetamise ja kasutamise kulud. Seepärast tuleb enne iga uue masina või riista ostmist teha vastav eelkalkulatsioon tema võimaliku, kuigi ligikaudse, tasuvuse väljaselgitamiseks. Selle kalkulatsiooni abil tuleb jõuda selgusele, kas soetatava masinaga saab teha vajalikku tööd odavamini, kiiremini ja paremini kui käsitsi või seniste puudulike masinaga. Suudab ta seda, siis on masin õigustatud.

Järgnevalt tooksime mõned võrdlevad tööjõudlusandmed reaskülvajate, rohu-
niiljate ja viljalõikajate kohta.

Reaskülvaja tööjõudluseks 10-tunnilise tööpäeva kohta võib arvata ligikaudu 2 ha ühe meetri masina töölaie kohta, mis oleks meil masina kohta ligikaudu 2½—3 hektaari. Käsitsi jõuab külvata pea-aegu sama palju kui 2—2½ m laiuse reaskülvajaga, kaasa arvamata seejuures seemne sisseküüdi.

Reaskülvaja kasu peitub seega külvitöö kõrval peamiselt külviseemne kokkuhoius. Nii võib võrreldes käsikülviga, reaskülvajaga saavutada kuni 20% seemne kokkuhoiu. Sellega kaasas käib teiseks ka suurem ja kindlam saak, mis on olenev soodsamaist idanemis- ja kasvutingimustest, millesse satuvad külvatud seemned ja hiljem arenevad taimed.

Kolmandaks peab ütleva, et häid käsikülvajaid leidub põllutöölise seas väga vähe, missugune asjaolu pole ka sugugi väikese tähtsusega.

Edasi vaatleme rohu- ja niidumasinatööjõudlust. Ühe päeva jooksul mees jõuab käsitsi niita, olenedes muidugi rohutihedusest, põlluheina juures ka lamandumisest jne., keskmiselt ¼—½ hektaari. Sama ajaga kahehobuse masin, ka nõrgemajoolise töötajaga, jõuab niita 3—3½ hektaari. Tööjõudlus masinaga on seega 8—10 korda suurem käsitsi niitmisest.

Kolmandaks vaatleme viljalõikumasina tööjõudlust. Vikatiga jõuaks üks mees 10-tunnilise päeva jooksul niita vilja keskmiselt kuni ¼ hektaari.

Viljalõikajaga aga suudab sama tööline sama aja vältel niita vähemalt 4 hektaari, seega ligi kaheksa korda enam, pannes seejuures vilja, kuigi sidumata, vihkude viisi maha.

Viljalõikaja suhtes on suure tähtsusega ka veel asjaolu, et ta võimaldab kiiret viljakoristamist, kuna selleks on sobivaid ilmu sageli väga napilt.

Masinate ostmisel tuleb hinna kõrval osutada vajalikku tähelepanu masina konstruktsiooni täiuslikkusele, otstarbekohasusele ja vastupidavusele.

Meie masinaturul on müügil väga mitmet tüüpi kodumaa, Rootsi, Saksa, Ameerika, Inglise ja Vene masinaid, mis rahuldavad igasuguseid soove.

— Missugused on tänavu masinate hinnad?

Põllutööriistade ja -masinate hinnad on püsivad üldiselt eelmise aasta tasemel. Madalamate hindadega on seniselt müügil Nõukogude Vene põllutöömasinad, mistõttu need meie põllumeestele on enam kättesaadavad.

— Kuidas hinnatakse meil vene masinaid?

Vene põllutööriistad ja -masinad on meie põllumeestele hästi tuntud, mis avaldub nende järjest suurenevas nõudmises.

Eeskätt väärivad siinkohal märkimist Vene reaskülvajad, mis oma lihtsast otstarbekohasest ja tugevast ehitusest ja rahuldava külvitõhususe tõttu on levinud meil enam kui ükski teine reaskülvaja.

Samuti on head vastuvõtmist meie põllupidajate poolt leidnud Vene rohu-
niiljad ja kõige suuremal määral just nn. harilik või ilma õlivannita, missugune on ehitatud Deeringi tüübi järgi. Mõõdunud, s. o. 1938. aastal Kuusiku riigimõisast teostatud proovitöödel vene rohu-
niiljad osutusid täiesti tarvitamis-
kohasteks.

Samuti on vene viljalõikaja osutunud meil üheks sobivamaks viljakoristamis-
masinaks, olles varustatud täieliku õli-
vanni ja roostetamatust plekist platvormiga. On ehituselt tugev, kuid siiski küllalt kerge vedada.

Vene muudest masinast ja riistadest, mis on saanud suure nõudmise osaliseks, on ühe- ja nelja-sahalised seemendus-
koorimisadrad; universaalkõlmaga, tugeva ehitusega 2-sahalised traktoradrad ja randaalid nii hobuse kui traktori veoks.

Kuidas areneb tänavu masinate müük?

Eelmiste aastatega võrreldes elavamalt, arvestades sellejuures nii ETK kui ka tarvitajate- ja majandusühingute selle ala müükidega.

teda tervitasid rahvasaadikute ovatsioonid.

Göring avas riigipäeva istungi, lugesdes ette surnud rahvasaadikute nimed, ja teatas siis Meemeli ja Böömi- ning Määrimaa protektoraadi rahvasaadikute nimed. Seejärel ta andis sõna Hitlerile, kelle kõne algas kell 12.05. Hitleri kõne kestis kuni umbes kolmveerand kolmeni pärast lõunat, kestes seega ligi kolm tundi.

Inglismaalt sakslasi välja.

(Reuter.) Siseministeeriumi poolt on Saksa suursaatkonnale tehtud teatavaks rea Saksa kodanike nimed, keda on palutud lah-
kuda Inglismaalt seoses natsistlike organisatsioonide tegevusega Suurbritannias.

Teiste hulgas mainitakse rahvussootslaste poliitilise organisatsiooni juhti Inglismaal Otto Karlovat, sama organisatsiooni Londoni osakonna juhti Himelmanni, Saksa turismioorganisatsiooni ametnikku proua Johanna Wolffit, kes on juba lahkunud Inglismaalt, samuti nagu Göringi häälekandja „National Zeitung“ Londoni korrespondent dr. Kosel, ja peale selle ka noort seltskonnategelast preili von Griesheimi, kelle kohta tähendatakse, et tema väljasaatmine on tingitud individuaalsest asjaoludest. Ühtki Saksa ajakirjanikku ei ole saadetud välja nende ajakirjandusliku töö pärast, vaid ainult natsistliku tegevuse pärast.

Arvatakse, et väljasaadetute arv on kaunis suur, kuid õhtulehed peavad siiski haldatuks arvamist, nagu ulatuks väljasaadetute arv 50-ni.

160.000 ha maid tänavu korraldamisele.

Põllutööministeerium asub teostama ulatuslikku maakorralduse töökava. Popsikohtade eraldamine viiakse lõpule.

Põllutööminister A. Tupits kinnitas käesoleva aasta maakorralduse töökava, mille tähtsusele Põllutööministeeriumi ametkond üliõud asub. Maakorralduse alla kuuluvad käesoleval aastal 42 töörajoonis 11.548 maaühikut 160.000 hektari suuruse pindalaga. Tööle rakendatakse 19 maakorraldajat ja 39 maamõõtjat. Peale selle määratakse töölde tähtsuse suurematesse piirkondadesse maakorralduse asjaosalliste arvel teekümnikke, metsahindajaid ja abitööjõudena loonestajaid ning valaduse kohaselt maamõõtmise töödele eramaamõõtjaid.

Eramaade korraldamise alal on tänavu ette nähtud peamiselt poollolevate maakorralduse piirkondade korraldamise, s. o. lapimaade uuesti kruntimise ja ühismaade jagamise tööd jätkamine. Uusi töid on töökavasse võetud niipalju, kui võrd neid suudetakse täita olemasolevate krediididega ja tööjõududega. Sellejuures on silmas peetud, et esilõones saaksid korraldatud need piirkonnad, kus maakorraldusest saadav kasu ja paremused võrdlemisi on kõige suuremad, ja kus maade tükeldus ja korraldamatus teeb põllupidamisele raskusi.

Suuremateks maakorralduse piirkondadeks on tänavu alljärgnevad:

Harjumaal — uuea Lagedi piirkond, poolleli — Vaida ja Saku-Tõva piirkonnad. Läänemaal — poolleli Aulepa, Turvala ja Vormsi saarel Borbi ja Sakabi piirkonnad, uutena — Kadarbiku, Leedi-Kedre küla ja Hiumaal Nõmme küla, Harjumaal ja Sõrma küla.

Viru maa-ametil on poolleli Vasknarva, Karstala, Dolgaja Niva, Karoli, Jaama ja Mokredi piirkonnad, kuna uute piirkondade võetakse käesoleval aastal Alajõe, Hiirelinna, Arumäe, Aidu-Nõmme ja Salla piirkonnad ning Järvamaal Prümli piirkond.

Saaremaal on poolleliolevaid töid 36 maakorralduse piirkonnas, kuna uuteks piirkondadeks on määratud Luulupää, Kõruse-Kuralase, Kandla, Tuuli, Vanamõisa, Ruhve, Ninase, Piila ja Kõlde-Ohtja.

Pärnu maa-ametil on poolleli Kihnu, Maima, Kahli, Mehemeetsa, Oidermaa ja Vanause piirkonnad, uutena on töökavasse võetud Koonga ja Jõõpre piirkonnad.

Viljandi maa-ametil on poolleli Rebas-teküla ja Unakvere piirkonnad, uutena on töökavasse Viisu-Korba, Mäo-Müüsi, Reegoldi-Paksu, Epra, Veneküla, Soomevere, Koksvere külad ja Kariste piirkond.

Tartumaal: poolleli Lohusuu, Vaimastvere, Raja, Kasepää, Laiuse ja Laius-Tähkvere piirkonnad, uutena töökavasse Kärasi, Võrtsjärve, Kokora, Ranna ja Nõvaküla piirkonnad.

Võsu maa-ametil on poolleli Lisje, Molotskova, Suure-Buravitsa ja Lütja külad, uutena töökavasse Palometsa küla.

Uuesti kruntimise ja ühismaa jaotamise tööst jätakse tegevusaasta jooksul lõplikult ära korraldada umbes 1200—1500 ük-

sust. Ülejäänud töid tuleb jätkata järgmisel aastal.

Mis puutub popsikohtade korraldamise, siis on käesoleval aastal kavatsus sel alal kõik tegeliku eraldamise tööd lõpetada.

Riigimaade korraldamise tööst on töökavasse ette nähtud omavalitsustele ja üldkasulikele organisatsioonidele ja kaitseliidule määratud maade eraldamise tööd, ja üksikute seni korraldamata renditalude ning palgamaakohtade korraldamine, samuti osa asundusameti kaudu väljaantavate juureloigete ja uute kruntide eraldamise töid.

Jäeneda koolid sihtasutuse ülalpidamisele 1. maist.

Sihtasutuse nõukogu esimeheks peainspektor J. Nõu, juhatus esimeheks maavanem J. Kaarli.

Sihtasutus „Jäeneda põllumajanduslikud õppeasutused“ nõukogu esimene koosolek peeti laupäeval Haridusministeeriumis. Sellest võtsid osa kõik nõukogusse kuuluvate asutuste esindajad — Haridusministeeriumist põllumajandusameti juhataja agr. M. Vessart ja peainspektor agr. J. Nõu, Järva maavalitsusest maavanem J. Kaarli ja inspektor M. Uik, Harju maavalitsusest maavanem K. R. Ruus, Viru maavalitsusest maavanem K. Pajos, Põllutöökojast dir. T. Kind, põllumajandusliku juhataja K. Erenurm, ning Raasiku põllumeeste konvendi esimees V. Andev, kartuliühingute liidust esimees V. Reintalu, „Võldeksordist“ direktor A. Reinart, ETK-st dir. A. Reintam, Põllumeeste keskpangast dir. M. Kõstner, Rahvapangast dir. A. Kask ja Jäeneda koolide juhataja dr. agr. A. Miljan. Nõukogu esimese koosoleku avas haridusministri abi V. Põts, mille järel koosolekut juhtas kuni nõukogu esimehe valimiseni vanem nõukogu liige dir. J. Reintalu.

Nõukogu esimeheks valiti ühel hääl peainspektor J. Nõu, ning esimehe asetäitjaks dir. T. Kind. Sihtasutuse juhatusse valis nõukogu M. Vessarti, T. Kindi, J.

Kaarli, A. Reinarti ja A. Miljani.

Revisjonikomisjoni valiti: M. Kõstner, K. R. Ruus ja K. Erenurm.

Pärast valimisi otsustas nõukogu sihtasutuse alusvaraks vastu võtta Vabariigi Valitsuse poolt antud Jäeneda koolitalu tingimustel, mis valitsuse poolt ette nähtud. Koolitalu väärtust hinnatakse 150.000 kroonile. Jäeneda keskkooli ja piiritusmeistrite eriklassi ülalpidamine otsustati võtta sihtasutusele arvates 1. maist.

Juhatus volitas nõukogu omandama kooli seniselt ülalpidajalt, Eesti Põllumeeste Keskseitsilt tema Jäenedal asuvad varandused, kusjuures lubati võtta sihtasutusele Eesti Põllumeeste Keskseitsi kohustusi kuni 170.000 krooni ulatuses.

Juhatus esimeheks valiti Järva maavanem J. Kaarli ja abiesimeheks M. Vessart.

Haapsalule toetus heakorra tõstmiseks.

Vabariigi Valitsuse otsusel on majandusministeeriumi kaudu Haapsalu linnavalitsusele määratud fr. 5.500.— fuurordi heakorra tõstmiseks. Toetus on mõeldud fuurordi üldise ilme parandamiseks.

Seemnekartuli põldude registreerimine algab.

Põllutöökoja juures asuvas Eesti Kartulikasvatate Ühingu algab seemnekartuli põldude registreerimine 1. mail. Käesoleva aasta suvel tunnustatakse väljaveo sortidest Majesteeti, Varajast kolliast, Bintjed, Yorgi hertsogit, Industried, Odenvaldi sinist, Juulit, Neerukujulist ja Eesti kollast. Põllumehed, kes kasvatavad eelnimetatud sorte ja neid sügisel müüa soovivad, peavad laskma suvel oma põllud üle vaadata. Tunnustamata põldudele ekspordiks seemnekartuleid ei osteta. Peale ekspordisortide tunnustab Eesti Kartulikasvatate Ühing ka tööstuse ja oma majapidamise sorte Deodarat, Herot (Savik), Parnassiat, Tõnni, Kalevit ja Kunglat neil, kes nimetatud sorte soovivad kodumaal seemneks müüa. Uuest, 1939. a. tunnustatavatest eesti originaalsortidest on nimekirjas Kratt, Taara ja Uku. Põldude tunnustamiseks võetakse soovivaldusi vastu Eesti Kartulikasvatate Ühingu (Tallinn, Pikk t. 40). Soovivaldusi võib esitada ka kirjalikult, kusjuures tuleb teatada kasvatatava sordi nime, põllu suurus hektarides ühes soovivaldaja täpse aadressiga (vald, küla, talu). Osaliseks tunnustamise kulude katteks tuleb igal kasvatajal registreerimisel maksta kr. 2.— majapidamiselt. Tunnustamise soovivalduste vastuvõtmine lõpeb 10. juunil.

Üksikutele juhtudel on E. K. Ühingu võimalusi seemnekartuli põldude puhastamiseks võõrsortidest ja haigetest taimedest saata abiks vilunud töötajad. Sellekohta tuleb soovijail Eesti Kartulikasvatate Ühingu esialdi kokku leppida.

Esimesed Saare põllutöölised saabusid Pärnu.

70 saarlast leidis mõnekümne minutiga teenistuskohad.

Reede õhtul kella 10 paiku võis näha Pärnu sadamas paarituhandepalgi inimhulka, kes ootas Kuresaare liini auriku „Sõmeri“ saabumist. „Sõmeri“ tõi Pärnu esimese tänavukevadise Saaremaa põllutöölise kaadri mandri. Laeva kai ääres saabusid lapsed lahti tormised vastastikused tervitused, hüüti „terviti Pärnu orjaturult!“ Saarlaste talutöödele palkamist Pärnus nimetatakse naliatoonil „orjaturuks“.

70-le saabunud saarlastele pidasid talupe-remehed sõna tõsiselt mõttes jahti. Paarikümne minuti jooksul olid kõik juba palgatud. Peremehed pakkusid üksteisele võidu saarlastele paremaid tingimusi. Suurel osal saarlastest olid eelmisest aastast teenistuskohad valmis, enamikus endises talu.

Palgad näitasid ülepakkumise tõttu suurt tõusu. Meestele maksti 6 kuu eest kuni 300 krooni, nalistele kuni 230 krooni. Saabunud 70-st põllutöölisest olid 20 naist ja mõnelteist karjust.

„Runinga infogit“.

18

„Hea küll, preili, kui te talle sellest räägite, olen valmis talle tingimusi pakkuma,“ sõnas Runinga mõtlikult.

„Ja need oleksid, si?“ küsis naine aupakkumist.

„Väheval, millal mr. Wentworth kindlustab mulle oma abi, avan ta pangas arve ja deponeerin sinna pool miljonit oma eravarandusest. See oleks tal Moldaavia Runingas kliendiks.“

Edith ei paistnud aga sellest suurt hoolivat. Wentworthi pangal oli juba rohkem kui ühe Runinglik klient. Kuid ettepanek meeldis talle. Ta heitis tähelepanu pilgu Luboffile, kes seisis Runinga selja taga. Kaval mees langetas ainult laud, kuid sellest märguandest oli küllalt tervise mõistatusele tüdrukule, nagu Edith.

„Teie Majesteeti sõnad annavad asjale muidugi eri värvingu. Ma ei saa mr. Wentworthi eest vastata. Nagu krahv Luboff ütles, on nende perekond väga vanameelne ja pealegi on pool miljonit talle tühi summa. Kuid kavatsete esimest võimalust, et teda meie plaanile võita, säilitades muidugi täielise diskreetuse.“

„Mu preili, usaldan teid täiel määral.“ Runinga kummardas sügavalt ja lahkus oma liitlase Luboffiga.

Pärast meeste minekut istus Edith Coningsby mõne minuti mõtteiselt süvenenult. Moldaavia Runingas oli hoolimata oma Bourbonide vereft kaunis leikpärane valitseja; kuid kõneldi, et ta omas hiigelsuure eravaranduse, mida ta nähtavasti ei tahtnud rakendada oma riigi kasuks.

Edith tõusis ja astus telefoni juurde. Seal oli varsti kuus. Wentworth oli ammu juba pangast lahkunud, kuid teda võis ehk kodunt Curzoni tänavalt kätte saada.

Noormees oligi kodus ja võitis ise kõne vastu.

„Kuidas käis, Douglas?“ küsis Edithi selge hääl. „Edith Coningsby kõneleb. Võib-olla mulle ohverdada veerand tundi? Kui jaa, siis istu talle ja sõida minu juurde. Mul on midagi väga tähtsat rääkida, aga saan seda teha ainult neli filmi all.“

Ta sai jaatama vastuse. Paarikümne minuti pärast oli Douglas ta elutoas. Nad surusid waikset tervitust kätt.

„Sa ei näi just heas tujus,“ tähendas Edith pilku ta kahvatule näole heites. „Mitu kapi juurde ja wala endale klaas viiskit soodaga — tead ju, kus see asub — ja siis tule siia, suitsetame ja ajame juttu.“

Edith oli kirglik suitsetaja. Ta lükkis endale uue sigareti. Wentworth watas endale klaasi viiskit ja tühendas selle ainsa sõdmuga. Ta oli rahutu ja närviline — seda võis märgata esimesest pilgust. Edith silmitses teda uurivalt.

„Midagi on juhtunud, Douglas. Paar õige tähtsat isikut lahkus praegu minu juurest ja nende jutt võiks ehk siin huvitada.“

Ta seletas noormehel, et Moldaavia riik tahab laenu teha, kuid jättis mainimata, et saadikud olid olnud Runingas ise ja krahv Luboff.

„Kui Edith, sa oled Londonis üks targemaid naisi, kes tunneb kõiki ja teab kõiki. Pead mulle ühe mõistatuse ära seletama.“

„Ara meelita, Eric. Myra peab mind väga pealiskaudselt tüdrukuts — lihtsalt liblikaks.“

Eric Barrington naeratas. „Myra on kena tüdruk, aga kohutavalt elumööras. Täpselt nagu ta isagi.“

Myrs Coningsby filmi figiines hell pilk. „Dnu Dereham on ju ingel! Ja Myra sarnaneb temaga. Noh, mis mõistatusest sa kõneled?“

„Mõistatus on niifugune, mille lahendus igahüht huvitab: miks, kurbid pärast, ei tee Douglas Wentworth Myrale abieluettepanekut?“

Edith kortsutas kulmu. Ta armastas väga oma enutitart, kes oli mõrelnud teda liblikaga. „Kas rahmas räägib sellest?“

„Tegelikult teab ju. Sulle ainult ei räägita, sest sina oled liiga lähedane sugulane. Myra armastas teda juba siis, kui tegi esimesi samme, ja Douglas teda sellest ajast, kui sai esimesed püksid. Myra on tema peale oodanud oma seltskonda astumiseks saadik ja poisil pole filmi ühegi teise tüdruku jaoks, kui tema viibib läheduses. Aga miks siis taistust sejab? Derehamil võivad ju olla omad kavatused, kuid ta võtaks iga mehe vastu, kelle Myra endale välja valib.“

Edith raputas sigaretituha hooltu liigutusega tuhatoosi. Kuid ta ei tõstnud pilku, kui ta noormehel vastas: „Kuidas peaksin mina teadma? Võib-olla abiellus Douglas Oxfordis salaja mõne baaridaamiga ja ootab lahutamismõimalusi? Olid temaga Oxfordis koos? Kas kuulsid midagi taolist?“

„Ara lobise, tüdruk!“ ütles Barrington pahaselt. „Douglas ei teeks kunagi midagi sellist! Kuid pead tunnistama, et Oxford tundub imelik. Myra ootab kannatlikult, kuna Drensky talle mõne sõbraliku sõna või naeratuset eest jalge ette langetas ja Dereham võtaks endale hertsogi muidugi meelasti väimeheks.“

Edith kehitas õlgu. „Ma ei usu, et hertsogist saaks Douglasele tõsine mõistatuse. Kõik on isegi, kas mina, kes ma olen waeue, suudaksin taluda Drensky kiretut täiuslikkust.“

„Wentworth on juba iseenda peremees olnud üle kahe aasta,“ ütles Barrington oma mõttekäiku jätkates. „Enne seda oli ta ainult allur ja me ei tea, millised olid ta isa waated. Sgatahes oli ta kaunis õhufumatu loomuga mees. Siis wanahärra furi, jättes talle üle kahe miljoni ja suure panga. Miks on ta need kaks aastat viinutanud?“

Edith lükkas oma tooli järsku liigutusega tagasi. „Kallis Eric, ma ei saa sulle anda mingeid teateid. Ja pealegi ei huvita mind mu sugulaste ja sõprade armuasjad eriti.“

Barrington silmitses teda oma rahuliku, jaheda pilguga. Ta oli tules wane diplomaat ja hea inimestetundja.

„Sa kindlasti tead, kuid ei taha mulle rääkida. Miks sa seda kõhe ei teinud?“

„Ehfid, kulla Eric,“ alustas Edith, kuid ei saanud enam edasi kõnelda, sest sisse astus Perkins, ta kohutetu teener, ja teatas krahv Luboffi ja härra Veroni saabumist.

Autasu parimaile kaastöölisile Vabadussõja mälestuste kogumise eest 1938./39. a.

Sõjaarhiivi dokumentide kogub täienemad.
 Teadmiste aastate eeskujul kogub Wabadussõja Ajaloo Komitee oma kaastöölise võrgu kaudu Eesti riikliku ühiskondliku mõttelajasti (1917—1920) ja eriti Wabadussõja ajaloo materjale.

1938/39, eelarveaastal rikastus Sõja-
arhiivi Komitee kaudu isiklike mälestuste,
päevaraamatute, dokumentide, sõjameeste
kirjade, laulude ja muu ajaloomaterjaliga
kokku 29.664 lehe võrra. Rikastööd saatisid
169 kaastöölist 325 korral.

Wõõdnänu aasäta tulemuštega wõib üs-
dikelt jäänä rahule, kuna materjale faadake
iga aasataga iſta rohhem. Nii on ta 1938/
39. a. tulemušed ületanud eelmisel aastal ta-
gutud materjalist 6905 šhega ja faawõõb
on faatnud 44 üſit rohhem. See kõiš iden-
dab, et meie rahmas hindab Wabaduſſõja
fangelaste teguſid ja nende jäänuſtamifft
tulewastele pühedeſe.

Rahafilji aubindu määrati 14 kaastööliste:

1. aubhind 40 fr. — H. Muda (Tartu) ja H. Sals (Nõmme). 2. aubhind 30 fr. — H. Kuri (Tallinn) ja G. Rachmad (Narwa). 3. aubhind 25 fr. — H. Bratel (Nõmme) ja Ch Wolner (Nõmme). 4. aubhind 20 fr. — H. Wiiff (Wiljandi), S. Bauman (Soldino), G. Toome (Rafwere), H. Mölder (Tallinn), S. Toome (Tallinn), M. Kuniia (Tollinn), M. Hinnow (Tallinn) ja G. Mäken (Kalevää).

1920" määrati 10 kaastöölisele: 1. föide — J. Vinnus (Zartu) ja H. Soom (Narva).
2. föide — G. Rei (Riisivere), D. Soida (Matskivi), J. Lindivers (Tallinn), E. Tammeets (Valga), J. Reisnik (Pulfa), J. Ritar (Wanda), J. Siirp (Wohnja) ja J. Urma (Närva-Pedra).

Na tulenituz määrab Wabadusõja Aja-
loo Siomitee parimaile kaastööliile ergutsu-
tasutid.

Kuna Sõjaarhiivi loodatused Eesti riikliku võitlusajastu arhiivialad on loobati järgi püüdnud ja liimitud, siis osutus nende täiendamine hädavajalikuks ja kireiseloos-
museks klesandeks, milleks töös komitee loobab kättele Wabadussõja ja teisele isel-
ajastu ühendamisele olemasolevate kõige energi-
lisemat kaastööd ja toetust. Seepärast pa-
latate astuda kaastöölisteks ajaloo dok-
mentide kogumise alal, teatades oma nime
ja aadressi Wabadussõja Ajaloo Komiteele,
Pargi tän. 1, Tallinn. Kaastöölisteks sa-
tututele saadetakse välja juhendid ajaloo-
materiale kogumiseks.

Meeleolukas külvipidu Mustlas.

Mustla maanoortering koos kohaliku hari-
dusseltsiga korraldas 1. mail koolimaja ruu-
mes külvipäha, milline oli sisukas ja kujunes
meeleolukaks. Külvipäha koosnes kahest osast.
Esimene osa algas peale lõunat jumalateenis-
tusega praost G. Pärilist, mille järele kõnelesid
maanoorte nõunik agr. E. Nugis, Järva maa-
noorte vanem agr. H. Lipp ja Paide konvendi
noortevanem J. Kaup. Rahvast oli rohkesti,
kõnede vaheajal laulis kohalik segakoor, tee-
nides tõsist kiitust. Päevane aktuse osa jättis
meeldiva mulje nii korralduselt kui ka sisu-
kuselt.

Õhtul toimus samas pidu rikkaliku ettekan-
nute osaga ja näidendiga. Muide oli korralda-
tud eeskujulik ja rikkalik tulevärk-ilutustestik,
millist maal näeb harva. Ettekandeline osa õn-
nestus ka õhtul ja valmistas isegi teatavaid ül-
latusi. Peab tõsiselt imestama noorte kui ka
vanade indu, millisega ollakse Mustlas töö juu-
res. Muide on Mustla noored suutnud teha
suuri edusamme ka rahvatantsu alal.

Kevadpidu Võhmutal.

„Onupoeg Bataaviast“ Paides.

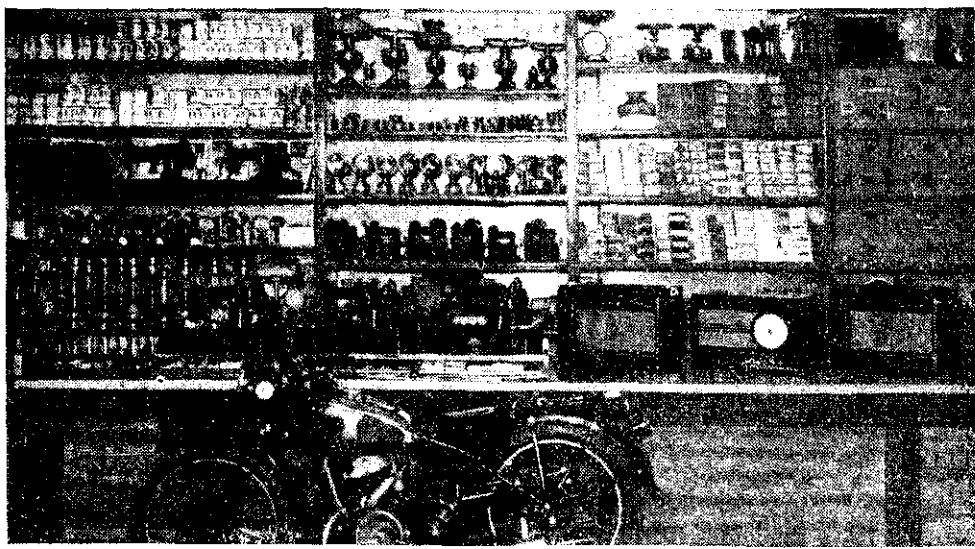
Ka seekord toovad külakosti viljandlased.

Eeloleval laupäeval, 6. mail saavad paidelased järjekordset teatri külaskosti. Seekord isegi operetti, mida esitab Viljandi operetitrupp, kuhu külaskäigu korraldajaks on Viljandi linna malevonna orkester. Lavale tuuakse sedapuhku operetipõllu värskemaid õisi: Halleri ja Rideamuse 3-vaat. „Onupoeg Bataaviast“. Eelnimetatud operett on käesoleval hooajal suure menuga läinud „Estonias“.

Sülist on operetti täis tempot ja keerukaid olukordi. Operetti esimene vaatus viib meid mõisa, mille omanikuks alalaine neiu Juulia. Viimase eestkostjad püüavad igal tingimusel korraldada asja nii, et Juulia abielluks nende sugulasega, mille tõttu neil avaneks ka edaspidi oma võimu kasutada suure varanduse valitsemisel. Ootamatult saabub aga mõisa keegi võõras ja edaspidist sündmuste arengut on kõigil võimalus näha juba laval, kus tegevustik sünnib ööpäeva jooksul. Lisaks põnevale sündmustikule on võimalus nautida rõõmsat, kevadekohast muusikat.

Tähelepanuvääriv on veel asjaolu, et laule ja tantsu saadab 20-liikmeline salongorkester, milline väärib criti muusikaskõprade sooja osavõttu. Kuna Viljandi teatritase on Paldesalati leidnud väärilist hindamist, siis võib loota, et seekordnegi külaskäik saab rohke osavõtu osatiseks.

Toetust kooliaedade korrastamiseks.
Haridusministeeriumi poolt on Järva-
maa algkoolidele kooliaedade korrastamiseks
määratud toetust 100 fr. Eelnimetatud toe-
tuse jagab Järva maakoolivalitus kahe
algkooli vahel, mille määramine toimub
peattekt.



Järgneid walmised põhitirja järele.
 Ühel häälel waliti tagasi seiuine juhatuse esi-
 mees Jaan Silart. Juhatuse aemikeks
 said Aug. Randiit Päänurmeist ja Joh. Viit-
 oja Wäätalt.

Nõukogu koosseisust tulid valimisele Joh. Malmre Mäkitall ja Ed. Nikkon Rõdlati, kes oluti toagast valitri. Nemikeks jäid Joh. Kotlas Rõdgaist ja G. Mõmson Seinaapalust. Arvestades ühingu tegemise kestvat järelenemist, otustasit rewisionikomisjonini liitmete arwu suurendada jelt kcle. Nemisejnitomisjonini walititi W. Uufareda, R. Kiwimäe, J. Paap (endised) ja Wold. Sardis. Nemikeks H. Peemer ja J. Saarnera.

Noosolek mõddusa tähtsus (hõimeolekus ja hõimeeles. Sellest annab selget tunnus-
 tust ka see, et kõit otijale tehtü ühel hää-
 Järwa Majanduse ühhius on nooremaid
 ühhiusi Järwamaal, kuid sellele vaatamata
 on ja suunind tõusta suuremate ühhiu-
 hulka Järwamaal. Sellest kiirest ja edulast
 tõulust annab selge pildi ühhiu-
 tegevus-
 ülewande, mis näitab kindlat ja suurt tõu-
 su kõiõidel aladel. Ühhiug alustas tegevusi
 rentamast alless 1935. a. Läbitiüit sel aastal
 oli ümmarguselt 10 miljoni senti, 1936.
 aastal 23 milj. 1937. a 33 milj. ja 1938. a.
 üle 40 miljoni. Kõit tegevusaastad on
 lõppenud ülejääftidega. Samuti on pidevalt
 tõenenud omafapitalid ja liimete arv.

Ühhieste töötamise lärele saamutada jelleid tulemust, — seda on võimaldanud ühhieste vastutulelikkust õhtjastonnale ja jellega kaasas käim laide rahvahulkade kindel ja piisim aladus.

Pildid: ošake Järwa Majanduse Ühisuse raamat ja masinateosakonnast.

Vabariigi Presidendi ristipoegi 12-lapselises perekonnas, kus sündinud kolmed kaksikud.

elutsewal Salu perekonnal — Silwi ja Wäi.
np.

Sumitawal kumbel Wajangu wald ong
praegu kassikuterohe. Nii on praegu foha-
litus jaamas remonditõliskes Pitsaango, kel-
tel iidses 12 last, neist 3 paari — kassitud
kõik elanud. Muide on jelles perekonnas k
Wabariigi President R. Pääsi rästipoei le
rohke lastearmu tõttu on Pitsaangole ma-
jetaw lasteabiraha märkla suurem kui taadam
palk.

Elisaks tallele töötab kohalikes asutustest
inimesi, kes sünninud kassikutena. Kolmikute
juhtumeid siiski seni veel Wajanguil olnud e
ole, kuid kus on, küllap sinna antakse ka juur-
de. Seetõttu võib Wajanguitki veel võtta
üht-teist.

Kõnealuse tüki ettekande puhul Paide rahvamajas.

naerupuhanguid tekitasid aga laalis prl. G. Raalma — Maieina ja S. Annus — Anttu na. Närelejäänud ojalised rahuldasid omi püüdlitü mänaqua.

Kontakt laua ja saadi wahel sujunes. Paides harvapaistataval loojaks ja wiima
leid wautuui katkestati korduwalt, dnestu
nnd skendeid puhul, aplaniga. Jumbilariit
aunnetati tiak ja kinnine umbrist tulest
tihingau pooli, ning teiseist kolm naqulat lil
loformi. Ithelonnaga, dnestunnd ja beal
poolchoidu leidnud sobalik kontrastin.

„Tärvä Teataja“ nr. 50. Reiknädafal, 3. mail 1939. Lk. 8.

Tännasilma maanoorte tööst.

Dina 3. aastapäeva pühitses Tännafilma Maanoortering 30. apr. suurema aastapäevapäevaga. Pidustused algasid ringivanem Hugo Tawasti avakõnega, millele järgnevalt maanoorteringi liikmed andsid maanoorte pühakõlgu tõstmise ja said maanoorte riinunärgid. Tõulile ühislaulule järgnes diskomite wäljaandmine mitmelugustel wõistlustel kohtadele tulnute. Siis Tännafilma Maanoortering mõtas oia huwelpeetawalt Eesti Mänguboksi, mis riigi rahwatanturühm, mille juhiks Woldemar Heluste, eitas 6 rahwatant-
su 3-e paari etteandel. Peo lõpn rehti mit-
dugi jalekerutust.

Tänaõhtu Maavoortering on olnud ühe
maafonna ja kahtlemata ka riigi parimaid.
Ring on noorpinud ileriiklikelt ja maafondit-
selt mõistlikult ja näitusest palju auhindu.
Ringil olid oma ajakiri. Töö on korralda-
tud kõrrihmadesse.

Ringiwanehana juhib ringi selle ašuta-
miski peale Dugad Tawast, kes on sihtlasi koma-
mendid noorewanemaks. Tšistets juhatas
sihtmetsa on: čimees — Šeinrid Nestor,
abimees Hans Mifolai, kirjatöetaja Ka-
rin Juhans, kassapidaja M. Marmei, juhat-
liige Linda Mifolai. — Siikmeid on riigil 30.

Noored said ahiindu.

Ülteriikliku kantselismatus-hoogtöbasta pu-
hul korraldati maanoortele vastavajaduse-
kirjutööde wõistlus. 1. auhinda wälja ei an-
nud. 2. auhinnaõid anti 3. millest 1. langes
Järwamaale, nimelt Erich Noorjala'le Koeru
konnabist. Ergutisauhindu langes Järwa-
maale järgmistele maanoortele: Johannes
Kurdiwe — J. Saani konn., Waife Tawo-
— Türi konn., Elmar Tarwee — Koeru
konn., Linda Kaelep — Koeru konn., Salme
Ritpulk — Türi konn.

Kantselismatuse ülteriiklikul wõistlusel tu-
ti Järwa maanoortest 1. auhinnaale Arnold
Näitaku Raide konn.

Meeleolukas maipidu Annas.

Hoopaaare, Ringi näitetrupi poolt esitati M. Nabula 5-pildine näidend „Noorus tulel tallu“. Kavasistaks oli Mare Minemägi, te aelasteks E. Süüdi, E. Gelrand, S. Peltmeis, M. Kalle, M. Minemägi, S. Tahur, S. Lai mets, S. Tihemets j. t.

Mai võeti teistõõ vastu rongkäigu ümber maile, rasketidega ja tantsuga „Mord“ tantsuorkestri saatel. Rahvast ol rohkesti — üle 200.

us piimatalitus läks maksma 15 milj. senti. – Arutati piima- ja kooreveo küsimusi.

Türi piimaühing pidas pühapäeval tuletõrje-
ühingu ruumes oma korralise aastapeakoosole-
ku. 530-st liikmest võttis osa koosolekust 140
liiget. Koosoleku avas ühingu esimees J. Tiir-
oja, mille järele koosoleku juhatajateks valiti
Riigivolikogu liige M. Reiman ja E. Erma, ku-
na protokollijateks valiti Ed. Paap ja G. Ak-
sel. Koosoleku algul loeti ette juhatusliikme
"Võtekspordi" dir. A. Reinarti kiri, milles ta
teatas, et ta astub ajapuudusel juhatasest ta-
gasi. Pikemaid sõnavõtte tekkis küsimuse üle,
miks peakoosoleku päevakorda polnud võetud
ühingu põhikirja muutmist ja esindajate vali-
mist "Võtekspordi" peakoosolekule, missuguseid
päevakorrapunkte soovitati viimasel peakoo-
solekul päevakorda võtta. Ehitusaruande valmi-
nud uue piimatalituse kohta kandis ette juha-
tusliige J. Pahl, millest selgub, et uus piima-
talitus on läinud lõppkokkuvõttes maksma
151.994,82 kr., sellest on hoone läinud maksma
73.780 kr. Ehitusaruanne kinnitati ühel häälel.
Edasi kinnitati moodunud aasta aruanded,
äriseisuga tasakaalus 192.550,50 kr. ja tulude-
kulude arve tasakaalus 62.260,72 kr., ülejäägiga
9498,27 kr. Puhaskasu jaotati juhutuse ettepa-
neku järgmiselt: tagavarakapitaliks 2000 kr.,
osakasu ärikapitalilt 8 prots. — 1848,85 kr.,
ehituskapitaliks 3830,22 kr., hoovisilutuse ja
mustavee-torustiku ehituse arve katteks 1719,20

kr. ja üleriikliku Vabadusmonumendi püstitamise heaks 100 kr.

Rohkesti võeti sõna koore- ja piimaveo korraldamise asjas. Mõnelt poolt soovitati koore- ja piimavedu hakata teostama autoga. Kuna see aga praegusest veokorraldusest läheb poole kallimaks, siis otsustati esialgul jääda praeguse mooduse juure. Küll aga otsustati muretseda ajakohane kooreveo käru, mis oleks kummiratastega. Selle ostmiseks määrati krediiti 500 krooni.

1939. a. eelarve võeti üksmeelselt vastu taaskaanul 53.060 kr., kusjuures tehti väike parandus juhatuse tasude osas. Nimelt otsustati juhatuse tasu vähendada 300 kr. võrra, milline summa läheb lasingupaide ehitamiseks ja ilupuude istutamiseks piimatalituse hoone ette.

Lõplikult kinnitati Türi ja Käru piimaühingute liitumise ja ostu-müügi lepingule allakirjutajaks volitati J. Pabk. Koosolekul tehtud ettepanek vähendada juhatusliikmete arv 7-lt 5 peale lükati suure enamusel tagasi. Juhatusest valimisvanusega välja langenud liige A. Rõõmussaar valiti tagasi, kuna juhatusest tagasi astunud dir. A. Reinarti asemele valiti uueks liikmeks H. Märdimaa Kärust, kandidaadiks jäi A. Reemäe. Rev.-komisjoni valiti J. Laretei, M. Salu, A. Teder, J. Ainvere ja A. Teslon, kandidaadiks valiti A. Muru.

Kõik osavõtjad sooritasid katsed laitmatult, mis näitab hoolt ja indu.

28.—30. aprillini toimusid Tapal N. A. A. Järwa ringkonna juhatuse korraldusel naiste tootlustamiste juhtide ettematnistamiste kursused. Kursused peeti Tapa Soomusrongi riigemendi ruumides ja neist võttis osa naiskoobutiste liikmete kõikest jaoakondadest, maakondlikus ulatuses.

Kursuste juhtkonda kuulusid pr. H. Sila m a a ja pr. D. P a u b e Peabest ning pr. M. T a m m Tapalt. Lektoriteks olid Tapa sr. riigemendi majandusillem kol. B. P a r w e l t, kol. O r g — sõjawäe tootlustamiste eriteadlane, kapr. A. P a i n ja leitn. H a a r e, pr. E. R i b b e r m a n n ja N. A. A. tekkijahatuse tootlust-instruktor pr. E. T o n i s m ä e.

Kursuslased tutvunesid massitootlustamiste „jaladusleaga“ nii teoreetiliselt, kui ka praktiliselt. Nästati tootlustamist laagrites, manöövrates jne. Samuti õpiti tundma gaaside hädaohu toitaimele, mis eriti sõja ajal tergesti mõjavad saada mürgitatu. Teadlikku tootlustamist nõuavad ka ja lapsed, haiged ja sportlased. Toitubaktide valmistamine ja selle järgi toidu valmistamine viidi läbi ka praktiliselt. Selleks olid lahtel kahtluta antud soomusrongi riigemendi kõõbid. Nogu kursuste kestel valitses kõrgis osavõtt, mis tõi suure meeleolu. Olgu, et tööpäev

oli piisk (algas hommikul kell 5 ja lõpetas õhtul kell 7), olid töös juures ikkagi alati täie-
nuga. See töötamine andis ka tagajärgi.
Kurjuste lõpul toimunud kurjustastele täie-
et kontrollida õpitud teadmisi. Nagu täiete
järele selgus, olid kõik kurjuste töös täie-
mõistus ja 100% sooritas edukalt eksamid.

Elamid sooritasid: Armi Kaasik, Weera-
Miff, Mall Woodla, Amalie Watsel, Aitide-
Lõhik, Meeta Hallaas, Linda Beel, Marie-
Orb, Minni Wiemann, Linda Kalemaa, Ka-
ne Hening, Marta Wirmelaid, Alma Mä-
wel, Ella Waldmaa, Amanda Põllental, Hele-
ne Woort, Aitide Lints, Taimi Raidal, Linda
Kaduste, Waite Pärtel, Marta Naamat, Leida
Heinloo, Leida Mikkelsen, Linda Arulane,
Suisse Chas, Elli Raap, Johanna Raamel,
Maria Tuurwelt, Hanes Beermann, Welly
Kabi, Hilja Tamu, Milli Mägi, Leida Toom
ja Anni Piisk.

Kurjuste lõppul korraldati pidulik ühis-
kus annetati õppematerjali poolt juhtidele ja te-
toritele liiki.

Kurjuste õnnestusid kõigiti hästi. Eriti
suurt määrtulelikust fõgn kurjuste teiste-
õstas naisõpufaittele fõgn õnnestumide
rõõgement, eesõstas oma juhi kol. W. K o c h'i-
iga.

2

Ilus õhtu muusikaarmastajale. Laupäeval korraldatud Tapa keskkooli ja gümnaasiumi puhkpillide orkestri kontsert kujunes meeldivaks õhtuks võrdlemisi arvukaile muusikaarmastajale, kes olid kogunenud uue keskkoolimaja ruumikasse saali. Orkester esitas E. Vahersalu juhatusel sisuka kava Verdi, Rachmaninovi, Lemba j.t. helitõhti, pakkudes päris head ja viimistletud mängu. Eriti meeldiva puhtuse ja tölgitsemisega esitati katkend ooperist „Rigoletto“ kontserdi esimeses osas; lõpu-
poole tundus orkestris veidi väsimust, mis pole ka ime sellase pika kava juures. Publik kviteeris orkestri ettekandeid elavate kiiduvaldustega. Sama sooja poolhoiungu võeti vastu soolo, dueti, trio ja kvarteti ettekanded. Kassis-
sasse laekus pääsmeist 100 kr. ümber, milline summa kasutatatakse pillide korramistamiseks ja pillidele ühtlaste kottide ostmiseks.

õhuid, kus esinevad sellisi liikmed oma walikul teemandel, wastates ühtlasi opponentidele. Peale selle on aasta-awas praetillisi turulisi loenguid, wäljaõite Andumajanduskotta, ka bunduskoolese jne. Koosolek kinnitas üksteiselt m. a. aruande ja wõitla wastu ühe eelarwe, mis tahtakalastatud ümmargusel 500 krooniga. Tulusid luudetasse hanrida püüde ja loteriide korraldamisse. Juhatusse waliti tagasi M. Punnep, H. Kaber, E. Kallas, E. Luik, E. Mätili, L. Seidelberg ja E. Silbam, rewisjonikomisjoni H. Gutmann, E. Waldmann ja E. Wendt.

Räeolennal nädalal korraldas Tapa naiselts klubiõhtu, kus arutatakse tänamuse teemade ja suwehooga rõdwestumise küsimusi.

Gaasitaiste turulise lõppeid. Laupäewa õhtul lõppeid Tapa kod. õhutaiste ühingu

Mustlastüdrukute vargusretk keskkooli gardedoobi. 29. apr. hommikul kella 10 paiku varastati Tapa keskkooli riiehoiuruumist terve hulk õpilaste sälle, rahakotte, taskurätte, kindaid, võõrhimu j. t. riietusesemeid. Kahtlus varguses langes mustlastüdrukeile, keda kooli-maja ümbruses liikumas nähtud. Kriminaalpolitseisse ülekuulamisele toodud mustlastüdruid salgasid algul oma süüd kangekaelselt, saanud aga vanemait karistada, hakkasid varastatud esemeid üksishaaval välja andma. Varguse toimepanijaks osutusid Lilli Koslovski, 10 a. vana, Emmi Burkevits, 16 a. vana, ning 10-aastased Johanna Koslovski, Alma Mitrovski ja Tooni Koslovski, kellede käest saadi kätte 3 salli, 2 taskurätti, paar kindaid ja rahakott. Osa varastatud asju olevat nad ära kaotanud. Üle 12-aastased tüdrukud antakse kohtu alla, kunagi teistega pole midagi peale hakata. Kõik mainitud noored mustlasvargad elutsevad Tapal, mis-pärast käesolev juhtum olgu veelkordseks hoiatuseks majaperemeestele.

Tapalaste mai-västmüü oli tagajähibo-
lit ja fobune. Tänavuved kaks maipüha ei-
toonud Tapale lausa mingetki erilist kewa-
tähistamist. Avalisiti mai-västmüüdupeo kor-
raldas ühelt Tapa otakond NKS ruumes-
kus rahvalt oli võrdlemisi rohkesti. Oma-
võheline maitset munnika ja tantuga oli kor-
ralda... ja fobune inn. fobus.

Tapa naiseltsi tegevus laieneb. Tapa
naiseltsi tegevuses, mis mõni aasta tagasi
oli muutunud ühe tagajähiboilituseks, on vii-
mase ajal märgata jälle erilist intensiivsust
mille tõttu ka seltsi liikmete arv näitab ki-
ret tõusu.

Arutades seltsi eeloleva aasta tegevuska-
ra, otsustati korraldada igas kuus referaat.

pooled korradatud lühijalised gaasikaifid kurnused, milledest osavõeti oli väga elav kurtsude lõppohust demontreeriti kurnustale KRS aiast üüite- ja teiste pommide plahvatusti ja nende kustutamist. Käted kurnuse lõpetamiseks toimuvad lähemal ajal.

Turuplatsil tarastati jalgratas. Tapa turuplatsil warastati Wõlnia walla noormehe Laudisjali uus jalgratas 140 fr. wäärtuses. S. oli ise weidi emale minne, jätnud jalgratta kaubakelgi najale. Warastajalaibi Tapa kriminaalpolitsei.

Leitud asja. Tapa leinuhüroosse toodi firjust nahaft peenrahatoit wähele raha ja paberitega, leitud Tapa jaama kaubapoomist raketipüstoli, mis leitud Schke m., Naarli al. Elimatu talu duelt, ja must wiilmawari, leitud Tapalt, Lai tän. 1 juunfuriirist.

Kott muutus „krattiks“. Tapa restorant „Nord“ omanik M. Miromits oli juba mõnda aega märkanud, et restoraniist laod mit meignusid nõusid, pesu jne. Kästlus lange lõpuks restoranti fofale Maria Kii siile selle waft kastiti läbiotimijel leiti terve laudu warastatud „kaasawara“. Aja joofful ol Kirz sinna toffu fandunud hulga muge, fahw leid, huffida, nõusid, terve fandami pesu jne. Nuna telqus, et M. Kirz waremalt margust eest s torda karistatud, wõeti ta Tapa krim. politsei nooki fohe wahil alla. Enne asja ilmfatistulekut oli Kirz püüdnud anonümüm kirjidega juhtida margusekahlust teistel teenijatele.

Autafu Tapa piiret, teemeistritse. Naudi talituse direktori osufuse määrati Tapa piirkonna teemeistritse Gustaw Kaafile 7 fr. rahalist autafu eduka ja küstemaatilist tegufemise eest mootordrestitnde ehitamisel

**Ilmad olid viluvõitu, mis andis ennast tunda ka meeleolus. – Kägu ja pääsuke
ilmusid kohale.**

Runa tänavan 1. mai fattus esmaspäeva-
le, reis jelletoitu tekkisid ka püümad püüad.
Neid püüsi püüdsid paljud, exiti juht kooli-
õpilased ja linnades elavad ametnikud ka-
rutada maalestiduks. Suure maaletingi tõt-
tu suurenes raudeedel liiklemine mitmeord-
seta. Juba laupäeval muutus raudeedel
liiklemine niimoodi elavaks, et tuli tänu laste
liikawaguneid. Waatamata sellele olid rong-
ide wiimase wiimaliselt koormatud reisij-
ajast ka liiklejad sõitjad wõisid ööne täna-
da, kui pääsised platwormidele. Rongid
enamist sihtesid.

Muide maipühad ei kujunenud kaugelki
päästeks, nagu seda loodeti. Oli küll ilusad
sellepäikesed, kuid põhjast puhuw tuul oli

fülm ja ei meelitanud rahvaat kuigi suurel määral loodusesse. Ometi wõidi 1. mail Järvamaal kuulda esimest koorfuffumist ja näha lendamas pääsufeli. Wilude ilmade tõttu oli aga maal hoopis wähe näha õhtul matuloleid. Maiawaastuwõtted toimusid peamiselt finnistekes ruumides, kus osawõttu puitdust ei furdetud.

Wattfeks fujunes ka maiawaastuwõtt Väides. Kohaliku H. N. K. jaoskonna poolt korraldatud maidõhtu osawõtt Järvamaa malewa ruumes jäi dige tagasihoidlikuks ja ka kohaliku tuleföörühingu poolt fõrraldatud tantsufõhtust Wallimäel ei olnud wõlu õhtu tõttu kuigi palju osawõtjaid.

ÜENÜ Järva Keskkorraldus oli koos.

Neil päewil toimuz Tammalus ÜGNil Järwa
Refforralduie koosolek. Ametit jaoitai järg-
miselt: eimeheks E. Marme, aiesimeheks H.
Uhermaa, I abiesimees R. Tawil, II abiesi-
mees R. Keermaa. Sekretäriks E. Saar, abi-
sekretäriks R. Olup, laeturiks G. Tammimärv.
Ametika liimeiks E. Noom, M. Saluste, K.
Kull, ja G. Birjalu.

Suwise töökawa koostamisel viistati kor-
raldada ÜGNil Järwa III juunipäewad 15.
ja 16. augustil Rakkes peamisi ÜGNil 20.
aastapäewa pühastuse kawaqa, kus toimub
ka traditsiooniline mõrtpalli Järwa meister-
mõttlus.

ÜGNil Järwa tegepuistiktu meistermõtt-
lused toimuvad 9. juulil t. a. Tammalus ring-
29. juulil kohtutud Järwa-Biru ÜGNil pa-
rimad tegepuistiklased Tapal.

ÜGNi male esmõõstlusele sarijas toimumissid maakonna meistermõõstlused 2. juulil Karinul.

Omavalitselised tergeõõstiku mõõstlused oht-fondades toimumissid juunil alampoolel, kum-ringtonna mõõstlused toimumissid 18. ring. 3. Jaanis ia 36. ring. Tamaluis 18. juunil. teistes ringtonnades toimumissid mõõstlused 25. juunil ia 2. juulil.

Et augustikuul toimuwad ÜGNi õileritai-lised tergeõõstiku mõõstlused Tallinnas, siis Järma parimate tuleb küllakali pirow mõõst-lus, et pääseda õileritaitistele mõõstlusele.

Refforraldus offustas lähimut kontakti luua teiste suuremate noorte spordi ia kul-tuuriliste keskustega, ning iatada sõbralikke suhteid teistide orantilassioonidega.

Et kewad juba kõikjal näitab oma naerale-
lewat näofekt, eks pea ju siis ka mõtlema ke-
wadiatele töökale. Nende mõtetega sammu-
süd ka Wiifu-Suordi maanoored 23 apr. Wiifu-
koolimajaja oma hõltsõõsoolekule, kus tähtsa-
maks päewakorra punktiks oli kewadise lõ-
kawa koostamine. Seauagu Wiifu noored asu-
wad kewadel ka juwel innufalt tööle, kiilt
kana, heinaaemine- ja suurema sõdakaali-
kaswatamise alal, kiilt sordi kartuleid kaswa-
tama, kiilt umbrohu äppetogu rajama. Ning
peale selle on weel kõigil noorik siidamel, hoia-
da oma kodu ja kodu ümbris korras.
Kõõsoolekul sai ühtameelset otsustatud ka rin-
gile muretseda lipp, ning osawõtta üleriigi-
listest lümpipäewadest.

Maanoorteringi ja Wiifu algkooli ühise-
korraldusel on ka Enadepäewa aktus ja pidu
14. mail, s. a. Wiifu algkooli ruumes.

Pühapäeval, 30. aprillil toimus N.S.S. Käru jaostonna korraline aasta-peakoosolek. Koosolekust võttis osa ka N.S.S. Järva ringkonna esinaine pr. Linda Elari.

Koosoleku poolt kinnitati 1938/39. a. aruanne ja võeti vastu 1939/40. a. eelarve.

Valimiste osas valiti jaostonna juhatusse tagasi teinse juhatusse ilge pr. L. Palmärvi. Juhatusse asemileks said pr. E. Wiul ja pr. A. Sillamaa. Nõuvisjonikomisjoni valiti pr. E. Elivar ja Gros ning pr. Palmärvi.

Ulfes tähtsamaks päevakorra punktiks ol tegemustawa ja sellega ühenduses olevad küsimised. Nagu tegemustawast nähtis, kujunes N.S.S. Kärü jaostonna tegewus täiendalabel väga intensiivneks, kuid ka tõrgeteks. Jaostonda on juhtinud pikemat aega esinaine pr. M. Rossi.

Pühapäeval peeti Wajangu! sealises rah-
wamajas Wajangu walla ühistegelliku kind-
lustuskassa aasta-peakoosolek. Kinnitat-
möödnud aasta aruanne ja loeti ette wälis-
rewisijoni protokoll. Käesolewa aasta eel-

Mai tuli pidustustega. Türi tehnilin-
kompani korraldas pühapäeva õhtul male-
linna ruumes mai wäshwõttepuu, millese-
lawõtt kujunez elawaks. Mai tulekut tähis-
tati rafetiide õhtulalafmisega. Panna ümb-
ruses oli näha terve rida maiutuleid. 1. mai
korraldas töölisiühing oma ruumes maipen-
da ette kanti näidend. Siingi oli rahwaj-
ülirohkesti. Tuleõrriühinaku puhtvõlilide

millega võitunud riigi raudteele kaalusid
teeneid.

Pagarite tööstusele seaduse rikkumise
võeti vastutusele Tapa pagaritööstuse vii-
dajad Leida Plink, Lai tän. 7, ja Anett
Böcker, S. Turg 1.

"Wäsinuid" toimetati väljamagamisele
Politsei toimetaks arestimaja väljamagamani-
sele Theodor Pentjärne ja M. Seier-
kes tolgendasid tänaval purujoonist. Nud
Rirk võeti vastutusele teelatud koha-
viinajoomises.

R. A. S. Jegafoor läks inimepustusele
Mööbunud näbalal toimus Tapa R. S.
Jegafoori viimane lauluharjutus täiesoleva
hoonajal. Suvel tullakse liiski mõnede har-
jutuseks koku, kuna foor võtab 11. juuni
aja W. Maria laulupidewast.

orfeater esines mõnede orfestrilaladega ühingu aias festpäeval. Rohkesti tehti ka jalutuskäite warafemadäse loodusesse, kuigi 1. mai ilm polnud just kõige soojem.

Magas wantris. Ilma fuuraudadeta hobusega sõitmise ja wantris magamise eelwõeti wastutulele Paides elutsem Paame Steglow. Wiimane sõitis sel wiisil Türi Paide wahetijel teel.

Wõeti hobusepüünamise eest wastutusele. Wäita wallas elutsem Jaan Pats mõeti wastutusele oma hobusega halwasti ümberkäimise eest. Wiimane oli oma hobuse jäi und pifemaks ajaks Türi tarwitajateühingu abikaunluse ette külla tuule ja wihma käite.

Rõwralmaja omanik loopis prahti naabruseada. Uus täu. 2 ajuwa maja omanik Jaan Saarits awaldas politseile, et naabruses asuwa maja omanik on wisanud üle aia temaeada haismait ja roiskunud libatükke. Politseilisel kontrollimisel selgus, et ka awalda ei olnud täitnud wuhuse ja terwihoiu nõudeid, kuna wiimase maja hoomis puudus priiaifast ja solairest oli ilma kindla kaaneta.

Türi ümbruses fuuldi juba koo kukkumise. Saurpääwa hommikul fuuldi Türi lähedal juba koo kukkumise. Ka pääwufesed on juba kofal.

